

Václav Havel

AUDIENCE

Jednoaktová hra, 1975

Čeština 218/452, 2005-2009
David S. Danaher, Slavic Languages, UW-Madison

Using the Materials

For teaching purposes, Havel's play *Audience* has been divided into an introductory section (*úvod*) and nine other sections (*1. díl hry, 2. díl hry...*). We will be reading one section each week for much of the semester. In addition to discussing each section in class and completing exercises on the new vocabulary, we will be watching a videotaped version of a Czech performance of the play — both for practice listening and to see how the play might be staged.

Many words and expressions have been glossed in the footnotes. In addition, there are notes on grammar (Gr), on spoken Czech (SpCz), and on culture (Cult).

Bolded words and phrases in the text are meant to be memorized, and they will be the focus of exercises that we will be doing for each section. They will also be fair game on all tests. To help you memorize these words, all the bolded words in the whole play have been listed (section-by-section) at the end of these materials. Moreover, additional contexts for each word have been provided to further illustrate their meaning and usage. Please refer to these additional materials when learning the new bolded words in each section.

Before you begin work on a new section of the play, you should go back to the previous section(s) and reread. One characteristic feature of Havel as a playwright is the repetition of key phrases that become motifs in the play. You will find that reviewing older sections first should make reading a new section easier and, in general, that the play will become easier to read as it goes along (since a lot of the words and phrases will repeat).

Ideally, it would be best to have a strong familiarity with each new section so that you will be able to follow the oral dialogue of the play when we watch it on videotape. At least one of the actors speaks quite quickly and at times rather drunkenly, so you should already know what he is saying. This will require you to put in a lot of work into the text and almost certainly to have read through each section more than once before coming to class. Plan your time accordingly!

For a synopsis of *Audience* in English as well as more on Havel as a writer/playwright, see: <http://www.untitledtheater.com/havel/plays/audience.html>.

Audience: úvod

Osoby¹: SLÁDEK
 VANĚK

Dějiště²: Sládkova³ kancelář

Něco o hře

Tato jednoaktová hra z roku 1975⁴ s autobiografickou **postavou**⁵ Ferdinanda Vaňka je první z her⁶ **inspirovaných**⁷ **zkušeností**⁸ autora sedmdesátých let. Hra byla vydána⁹ roku 1975. **Soukromá**¹⁰ **premiéra** Audience se uskutečnila¹¹ o letních prázdninách 1976 ve stodole¹² na chalupě na Hrádečku¹³; hrálo se¹⁴ pro přátele autora a režiséra. Oficiální premiéra měla Audience ve vídeňském¹⁵ divadle Akademietheater 9.10.1976. Na **profesionální české scéně**¹⁶ byla Audience **poprvé**¹⁷ uvedena¹⁸ 12.12.1986 v pražském Divadle S. K. Neumanna.

¹ *osoba* = character in a play

² dějiště = the setting where the action (*děj*) takes place (-*iště*): cf. also *hřiště* (*hra* + *-iště*), *pracoviště* (*práce* + *-iště*)

³ Gr: *Sládkova* is a possessive adjective formed from the name *Sládek* (cf. *Karlův most*)

⁴ Cult: As a dissident, Havel's work was banned. From the late 1960's to the late 1980's, his plays could not be performed in Czechoslovakia. The character of Vaněk is autobiographical in that he is a dissident writer who works in a brewery to make a living, just as Havel himself did in the 1970's.

⁵ *postava* = character, figure

⁶ Gr: *her* (genitiv plurálu) < *hra*

⁷ *inspirovaný* (+ instr; *čím*) = inspired by something [no preposition in Czech, just instrumental case!]

⁸ *zkušenost* (fem!) = experience; note that *zkušeností* is instrumental plural for this feminine declension

⁹ *vydána* = published; the play was published by an underground ("samizdat") press

¹⁰ *soukromý* = private; the premiere had to be a private affair since the play was officially banned

¹¹ *uskutečnit se* = to take place, to be realized (*skutečný* = real)

¹² *stodola* = barn

¹³ Cult: Hrádeček is a town south of Prague where Havel had his *chalupa*.

¹⁴ Gr: *hrálo se* is a passive construction meaning "it was played/staged"

¹⁵ Gr: *vídeňský* < *Vídeň* = *hlavní město Rakouska*

¹⁶ *scéna* = stage

¹⁷ *poprvé* = for the first time; cf. *podruhé*, *pořetí*...

¹⁸ *uvedena* = introduced, brought to (the Czech stage)

Audience: 1. díl hry

Na scéně je Sládkova kancelář: **Nalevo**¹⁹ jsou dveře²⁰ a **nad**²¹ nimi na **zdi**²² **visí**²³ jakýsi²⁴ zarámovaný²⁵ diplom; **napravo**²⁶ je skříň a registratura²⁷ a na nich **sbírka**²⁸ lahví od piva s **různými**²⁹ viněty³⁰; na zadní³¹ zdi je velká neumělá malba³², znázorňující³³ Švejka a hostinského Palivce³⁴, **pod**³⁵ malbou je ozdobný **nápis**³⁶ "Kde se pivo vaří, tam se dobře daří³⁷".

V centru scény je kancelářský stůl a tři židle, na stole je **hromada**³⁸ různých listin³⁹, několik⁴⁰ **prázdných**⁴¹ lahví od piva a několik skleniček. **Vedle**⁴² stolu stojí na zemi basa⁴³ piva. Podél⁴⁴ zdí a hlavně v **rozích**⁴⁵ **místnosti**⁴⁶ je různé těžko definovatelné

¹⁹ *nalevo* = on the left

²⁰ Gr: *dveře* is grammatically plural

²¹ Gr: the preposition *nad* takes instrumental case; *nad* = above

²² Gr: *zed'* = wall; it is grammatically feminine and has a fleeting vowel, thus *na zdi*

²³ *viset* = to hang (on a wall, for example)

²⁴ *jakýsi* = *nějaký*

²⁵ *zarámovaný* = framed

²⁶ *napravo* = on the right

²⁷ *registratura* = filing cabinet

²⁸ *sbírka* = a collection of something (followed by genitive!)

²⁹ *různý* = various, different

³⁰ *viněta* = label (on a bottle)

³¹ *zadní* = back, rear

³² *neumělá malba* = amateurish painting

³³ *znázorňující* = depicting

³⁴ The characters of Švejk and the pub-owner Palivec come from the famous early-20th-century Czech novel *The Good Soldier Švejk* by Jaroslav Hašek; it is an epic (and ultimately unfinished) novelistic satire recounting the experiences of the hapless Švejk in World War I, and drinking figures prominently in it.

³⁵ Gr: the preposition *pod*, like its opposite *nad*, take instrumental case; *pod* = below, under

³⁶ *ozdobný nápis* = decorative sign

³⁷ *dařit se* = to fare well, to flourish

³⁸ *hromada* = a pile of something (followed by genitive!)

³⁹ *listiny* = papers

⁴⁰ Gr: *několik* is followed by genitive plural (cf. *málo*, *mnoho*, *víc*...)

⁴¹ *prázdný* = empty

⁴² Gr: the preposition *vedle* takes the genitive case; *vedle* = next to

⁴³ *basa* = case (of beer)

⁴⁴ *podél* = along

⁴⁵ Gr: *v rozích* < *roh* (*h* > *z* in locative plural in literary Czech); *roh* = corner

⁴⁶ *místnost* = room

harampádí⁴⁷ jako vyřazené ventily⁴⁸, staříčké⁴⁹ rádio, rozbitý věšák⁵⁰, stoh⁵¹ starých novin, holínky⁵² a podobně⁵³.

Když se otevře⁵⁴ opona⁵⁵, sedí u stolu Sládek v pracovním plášti⁵⁶, hlavu má položenou na stole⁵⁷ a **hlasitě**⁵⁸ chrápe⁵⁹. Po⁶⁰ **chvilce**⁶¹ se ozve⁶² zaklepání⁶³. Sládek se ihned⁶⁴ probere⁶⁵.

Sládek: Dál —

(Do místnosti **vstoupí**⁶⁶ Vaněk ve vatovaném⁶⁷ pracovním úboru⁶⁸ a v holínkách)

Vaněk: Dobrý den —

Sládek: Á, pan Vaněk⁶⁹! **Pojďte dál! Posad'te se**⁷⁰ —

(Vaněk *nesměle*⁷¹ *usedne*⁷²)

Dáte si pivo?

Vaněk: Ne, děkuji⁷³ —

⁴⁷ *harampádí* = junk, odds and ends

⁴⁸ *vyřazené ventily* = discarded valves

⁴⁹ *staříčké* = *velmi staré*

⁵⁰ *rozbitý věšák* = broken coat-rack

⁵¹ *stoh* = *hromada*

⁵² *holínky* = rubber boots

⁵³ *a podobně* = etc., and the like

⁵⁴ *otevírat (se)/otevřít (se)* = to open

⁵⁵ *opona* = curtain (on stage)

⁵⁶ *pracovní plášť* = (work) overalls

⁵⁷ *má hlavu položenou na stole* = he has his head placed on the table (he's sleeping)

⁵⁸ *hlasitě* = loudly

⁵⁹ *chrápat (chrápu, chrápeš...)* = to snore

⁶⁰ Gr: the preposition *po* takes locative case!

⁶¹ *chvilka* is a diminutive form of *chvíle* = a moment

⁶² *ozvat se* = to resound, to be heard

⁶³ *zaklepání* = knocking

⁶⁴ *ihned* = immediately

⁶⁵ *probrat se* = to come to, to wake up

⁶⁶ Gr: *vstoupit* is perfective future (*vstupovat* is imperfective) because Czech stage directions are in the perfective future; *vstupovat/vstoupit* = to enter

⁶⁷ *vatovaný* = padded

⁶⁸ *úbor* = clothing, uniform

⁶⁹ SpCz: the literary form would be *pane Vaňku*; in spoken Czech, the vocative of these names is sometimes not used

⁷⁰ These phrases are conventional polite commands addressed to a guest; *pojd'te dál* = come in (literally, it means "go further on in") and *posad'te se* = sit down

⁷¹ *nesměle* = shyly

⁷² *usednout* = to sit down

⁷³ Note that Vaněk uses *děkuji*, the literary variant (he is, after all, a writer); *děkuju* would be less formal

- Sládek: Proč ne? Jen si vemte⁷⁴ —
 (Sládek vytáhne⁷⁵ z basy láhev, otevře ji, **naleje**⁷⁶ do dvou⁷⁷ sklenek, z kterých jednu přisune⁷⁸ před Vaňka a druhou okamžitě⁷⁹ vypije)
- Vaněk: Děkuji —
 (Sládek si naleje další sklenku. Pauza)
- Sládek: Tak co? Jak to jde?
- Vaněk: Děkuji, dobře —
- Sládek: Musí to jít⁸⁰, že jo⁸¹?
- Vaněk: Hm —
 (Pauza)
- Sládek: Co dnes děláte? Koulíte⁸²?
- Vaněk: Přikuluji⁸³ —
- Sládek: Přikulovat je lepší než koulet, že jo?
- Vaněk: Ano —
 (Pauza)
- Sládek: Kdo dnes koulí?
- Vaněk: Šerkézy⁸⁴ —
- Sládek: On přišel?
- Vaněk: Ano, před⁸⁵ chvílí —
- Sládek: Je **ožralej**⁸⁶?
- Vaněk: Trochu —
 (Pauza)

⁷⁴ SpCz: *veďte si* is a spoken imperative form of the verb *vzít si* = to take

⁷⁵ *vytáhnout něco z něčeho* = to take something out of something

⁷⁶ *naleje* < *nalít* = to pour (a liquid into a glass); *nalít* (*naleji/naleju, naleješ...*) is perfective and *nalévat* (*nalévám, naléváš...*) is imperfective

⁷⁷ Gr: numerals decline in Czech and *dvou* is the genitive form of *dva/dvě* (after the preposition *do*)

⁷⁸ *přisunout* = to push toward

⁷⁹ *okamžitě* = in an instant, immediately

⁸⁰ It must work out for Vaněk because he needs the job and has no other options

⁸¹ SpCz: the phrase *..že jo?* or *..že ano?* is equivalent to English "...isn't that so?"

⁸² *koulet* = to roll (a barrel of beer)

⁸³ Gr: the prefix *při-* can mean to do something additional or as an adjunct to a given action; *při-* + *koulit* = *přikulovat*, which means "to assist in rolling"; cf. *připít* = to toast,

⁸⁴ Cult: evidently someone with a Hungarian name who works in the brewery

⁸⁵ Gr: the preposition *před* takes instrumental and in a temporal context it means "ago"; *před chvílí* = a moment ago

⁸⁶ SpCz: the literary form would be *ožralý* (*y ~ ej*); *ožralý* = drunk

Sládek: Pijte! Proč nepijete?

Vaněk: Děkuji, nejsem na pivo moc **zvyklý**⁸⁷ —

Sládek: Vážně ne? Však⁸⁸ my vás to tady naučíme! Tady **si na to zvyknete**⁸⁹!
Tady pijeme pivo všichni — **to už je taková tradice**⁹⁰ —

Vaněk: Já vím —

(*Pauza*)

Sládek: A nebud' te⁹¹ smutnej⁹²!

Vaněk: Já nejsem smutný —

(*Pauza*)

Sládek: A co jinak⁹³?

Vaněk: Jak — jinak?

Sládek: Tak vůbec —

Vaněk: Ale děkuji, ujde to⁹⁴ —

(*Pauza*)

Sládek: Jak se vám tady líbí?

Vaněk: Líbí —

Sládek: **Mohlo by to být horší**⁹⁵, co⁹⁶?

Vaněk: Ano —

(*Sládek otevře další láhev a naleje si*)

Sládek: Člověk si zvykne na všechno, že jo?

Vaněk: Ano —

(*Pauza*)

Sládek: **Dopijte**⁹⁷ to!

(*Vaněk dopije sklenku, Sládek mu znovu⁹⁸ nalévá*)

⁸⁷ *být zvyklý na něco* (accusative case) = to be accustomed to something

⁸⁸ *však* = but

⁸⁹ *zvyknout si* (*zvyknu si, zvykneš si...*) *na něco* = to get used to something; it is perfective

⁹⁰ *to už je taková tradice* = it's already a sort of tradition

⁹¹ Gr: *nebud' te* is an imperative form of the verb *být* (*ty bud' = be!*; *vy bud' te = be!*)

⁹² SpCz: Sládek once again uses the spoken Czech *-ej* in *smutnej*; note Vaněk's response

⁹³ *jinak* = otherwise

⁹⁴ *ujde to* = things are fine

⁹⁵ Gr: the *by* (with a past tense verb form) indicates the conditional mood ("would be"); *mohlo by to být horší* = it could be worse

⁹⁶ SpCz: *...co?* is similar to *...že jo?*, and we could translate it here as "...couldn't it?"; it can also mean "And what about...", as in Sládek's question a few lines down

⁹⁷ *dopít* (*dopiju, dopiješ...*) = to drink up, to finish drinking; it is perfective and *dopijte* is the imperative form

- Vaněk: Už ne, prosím —
- Sládek: Nepovídejte⁹⁹, vždyt¹⁰⁰ jste ještě nic nevypil! (*Pauza*) A co lidi¹⁰¹? Jak s nima¹⁰² vycházíte¹⁰³?
- Vaněk: Děkuji, dobře —
- Sládek: Jestli vám můžu **radit**¹⁰⁴, tak se tu moc s nikým nebratříčkujte¹⁰⁵ — já tu **nevěřím**¹⁰⁶ nikomu! Víte, lidi jsou velký¹⁰⁷ svině¹⁰⁸! Velký! V tom mi můžete věřit! Dělejte si svou práci a s nikým se radši moc nevybavujte¹⁰⁹ — **to fakt nemá cenu**¹¹⁰ — **zvlášť**¹¹¹ ve vašem případě¹¹² —
- Vaněk: **Chápu**¹¹³ —
- (*Pauza*)
- Sládek: Co vy jste to **vlastně**¹¹⁴ psal, jestli se můžu zeptat?
- Vaněk: Divadelní hry —
- Sládek: Divadelní hry? A to se hrálo někde na divadle?
- Vaněk: Ano —
- Sládek: Hm. No jo, no jo. Tak divadlení hry, říkáte. Poslyšte¹¹⁵, to byste měl napsat něco o našem **pivovare**¹¹⁶! Třeba¹¹⁷ o takovém Burešovi¹¹⁸. Znáte ho?
- Vaněk: Ano —

⁹⁸ *znovu* = ještě jednou

⁹⁹ *nepovídejte* (imperative form of *povídat* = to tell, say) = don't go on like that

¹⁰⁰ *vždyt'* = after all

¹⁰¹ SpCz: the literary form would be *lidé* (nominative plural); in spoken Czech, *lidi* is used instead

¹⁰² SpCz: the literary form would be *s nimi*; in spoken Czech, *s nima* is used instead

¹⁰³ *vycházet s kým* = to get along with someone

¹⁰⁴ *radit* = to advise, give advice to someone; it takes the dative case (*radit komu*)

¹⁰⁵ *bratříčkovat se s kým* (< *bratr*) = to fraternize or hob-knob with someone

¹⁰⁶ *věřit* = to believe; it also takes the dative (*věřit komu*)

¹⁰⁷ SpCz: the literary form would be *velké* because the following noun is feminine plural (*é ~ ý*)

¹⁰⁸ *svině* (fem) = pig

¹⁰⁹ *vybavovat se s kým* = to be chatty with someone

¹¹⁰ *to fakt nemá cenu* = it really isn't worth it

¹¹¹ *zvlášť* = especially

¹¹² *případ* = case; Vaněk's case is particular since he is a dissident and must be careful who he comes to trust

¹¹³ *chápat* (*chápu, chápeš...*) = to comprehend, understand

¹¹⁴ *vlastně* = really, actually, anyway

¹¹⁵ *poslyšte* = hey, listen

¹¹⁶ *pivovar* = brewery (cf. *pivo* + *vařit*)

¹¹⁷ *třeba* = for example, maybe

¹¹⁸ Bureš is evidently someone else who works in the brewery

Sládek: To je číslo¹¹⁹, co?

Vaněk: Ano —

(Pauza)

Sládek: A nebuďte smutnej!

Vaněk: Já nejsem smutný —

(Pauza)

¹¹⁹ *to je číslo* = he's a real piece of work (literally, "that one's a number")

Audience: 2. díl hry

- Sládek: Ale **stejně**¹²⁰, to jste si nemyslel, co?
- Vaněk: Co jsem si nemyslel?
- Sládek: No¹²¹ že budete jednou koulet sudy¹²² v pivovare¹²³ —
- Vaněk: Hm —
- Sládek: To jsou paradoxy, co?
- Vaněk: Hm —
- Sládek: To vám teda **řeknu**¹²⁴! (*Pauza*) Říkáte, že dneska¹²⁵ přikulujete?
- Vaněk: Ano —
- Sládek: Ale včera jste koulel — viděl jsem vás —
- Vaněk: Včera tady nebyl Šerkézy —
- Sládek: No jo vlastně¹²⁶ — (*Pauza*) Spisovatele jsme tady ještě neměli, a že tu bylo už různých podivnejch existencí¹²⁷! No třeba¹²⁸ zrovna¹²⁹ Bureš — víte, čím **původně**¹³⁰ bejval¹³¹? Hrobníkem¹³²! Tam se naučil **chlstat**¹³³, no a proto šel pak sem — ten má historky¹³⁴ za všechny prachy!
- Vaněk: Já vím —
- Sládek: O čem byly ty vaše hry?

¹²⁰ *stejně* = all the same

¹²¹ SpCz: *no* = well...; *no* is a frequently-used discourse particle in spoken Czech

¹²² *sud* = barrel

¹²³ Havel himself worked in a brewery in the 1970's after his writing was banned from publication.

¹²⁴ SpCz: *to vám teda řeknu!* = just let me tell you!; *řeknu* < *řít* (*řeknu, řekneš...*) = to tell (perfective form)

¹²⁵ SpCz: *dneska* is less formal than *dnes*

¹²⁶ SpCz: *no jo vlastně* = well, yes, that's true

¹²⁷ Gr: *různých podivnejch existencí* = various odd existences (odd people); this phrase is in the genitive plural to emphasize quantity, and note also the spoken Czech forms (*ej ~ ý*)

¹²⁸ *třeba* = for example

¹²⁹ *zrovna* = just like

¹³⁰ *původně* = originally

¹³¹ SpCz: *býval* is the literary form (*ej ~ ý*); *bejval* = used to be, and note that who he used to be is in the instrumental case (*bejval hrobníkem*)

¹³² *hrobník* = grave-digger

¹³³ *chlstat* = to chug beer

¹³⁴ *historky* = stories, anecdotes; *mít historky za všechny prachy* = to have stories for all money (all sorts of stories)

- Vaněk: **Hlavně**¹³⁵ o **úřednících**¹³⁶ —
- Sládek: O úřednících? Vážně? Hm — (*Pauza*) Už jste byl na svačině?
- Vaněk: Ještě ne —
- Sládek: Můžete jít pozdějc¹³⁷, na bráně¹³⁸ řeknete, že jste byl u mě —
- Vaněk: Děkuji —
- Sládek: A neděkujte **pořád**¹³⁹! (*Pauza*) Stejně si vás cením!
- Vaněk: Mě? Proč?
- Sládek: Musí to být přece¹⁴⁰ hroznej¹⁴¹ nezvyk¹⁴² — celej¹⁴³ **život**¹⁴⁴ sedět doma — v teple¹⁴⁵ — ráno si spát, jak dlouho chcete — a teď **najednou**¹⁴⁶ tohle¹⁴⁷! Ne, vážně, já si toho fakt¹⁴⁸ cením¹⁴⁹ — (*Pauza*) Pardon —
- (*Sládek vstane a odejde. Vaněk rychle přeleje¹⁵⁰ zbytek¹⁵¹ svého piva do jeho sklenice. Po chvíli se Sládek vrací, dopíná¹⁵² si poklopec¹⁵³ a usedá¹⁵⁴ na své místo*)
- A to jste znal taky různý¹⁵⁵ herečky, když jste psal pro to divadlo?
- Vaněk: Samozřejmě —
- Sládek: Taky Bohdalovou¹⁵⁶?
- Vaněk: Ano —
- Sládek: **Osobně**¹⁵⁷?

¹³⁵ *hlavně* = mainly

¹³⁶ *úředník* = office-worker (note the *k > c* alternation in the locative plural; cf. *park > v parcích*); Havel's own plays up to this point were, in fact, mainly about office-workers

¹³⁷ SpCz: *později* would be the literary form; *pozdějc* = later

¹³⁸ *brána* = gate (to the brewery)

¹³⁹ *pořád* = all the time, continually

¹⁴⁰ *přece* = after all

¹⁴¹ SpCz: *hrozný* is the literary variant (*ej ~ ý*); *hroznej* = horrible, terrible

¹⁴² *nezvyk* = change of habit (*zvyk* = habit)

¹⁴³ SpCz: in literary Czech, *celej* here would be *celý* (*ej ~ ý*)

¹⁴⁴ *život* = life

¹⁴⁵ *teplo* = warmth

¹⁴⁶ *najednou* = all of a sudden

¹⁴⁷ *tohle* = *to + -hle* = this here stuff (the brewery, rolling barrels instead of writing, etc.)

¹⁴⁸ SpCz: *fakt* is often inserted in sentences for emphasis (English "really")

¹⁴⁹ *cenit si někoho nebo něčeho* = to value someone or something

¹⁵⁰ *přelít* = to pour from one thing to another (*pře-* is a prefix meaning "across")

¹⁵¹ *zbytek* = remainder

¹⁵² *dopínat si* = to zip up

¹⁵³ *poklopec* = fly (on pants)

¹⁵⁴ *usedat* = to sit down

¹⁵⁵ SpCz: since *herečky* is plural, the literary variant would be *různé* (*é ~ ý*)

¹⁵⁶ Cult: Sládek is asking about the famous actress Jiřina Bohdalová

¹⁵⁷ *osobně* = personally

- Vaněk: Ano —
- Sládek: To byste¹⁵⁸ ji někdy moh¹⁵⁹ **pozvat**¹⁶⁰ na pivo — vzali bysme k tomu ještě Bureše — mohla by být **sranda**¹⁶¹, co říkáte?
- Vaněk: Hm —
(*Pauza*)
- Sládek: A nebuďte smutnej!
- Vaněk: Já nejsem smutný —
(*Sládek otevře další láhev a naleje si. Pauza*)
- Sládek: Ten mladej¹⁶² na spilce¹⁶³ — víte kterej?
- Vaněk: Mlynárik?
- Sládek: Na toho **bacha**¹⁶⁴ — (*Pauza*) A Gotta¹⁶⁵ taky znáte?
- Vaněk: Taky —
(*Pauza*)
- Sládek: Škoda, že jste tu nebyl tak **před**¹⁶⁶ pěti lety! To byste viděl partu¹⁶⁷ Kdepak dnes¹⁶⁸, to už vůbec není ono! Tý srandy¹⁶⁹, co tady bylo! **Scházeli jsme se**¹⁷⁰ na sladovně¹⁷¹ — já, nějakej¹⁷² Kája Mařánek, ten už tady není, Honza Peterků, holky z flaškovny¹⁷³ — kolikrát jsme to táhli až

¹⁵⁸ Gr: the *byste* here indicates the conditional mood ("would be, could"); the conditional is formed by taking the past tense form of the main verb and using the appropriate conditional auxiliary, which vary according to the pronoun: *byl bych* = I would be, *byl bys* = you would be, *byl(a) by* = he (she) would be, *byli bychom/bysme* = we would be, *byli byste* = you (pl) would be, *byli by* = they would be. To identify a conditional, keep an eye out for the *by* forms, find the past tense verb that they are connected with, and then translate with "would + verb".

¹⁵⁹ SpCz: *moh* is spoken Czech for *mohl* (< *mocht* in the past tense); cf. also *řít*: *řek* ~ *řekl*

¹⁶⁰ *pozvat* (*pozvu, pozveš...*) = to invite someone; *pozvat* is perfective and *zvat* is the imperfective form

¹⁶¹ *sranda* = a fun time, a blast

¹⁶² SpCz: *ten mladej* = that young (man) and in literary Czech it would be *mladý* (*ej* ~ *ý*); note also the word *ktorej* which immediately follows

¹⁶³ *spilka* = room in the brewery where fermentation takes place

¹⁶⁴ *bacha* (*na někoho*)! = watch out (for someone)!

¹⁶⁵ Cult: the reference here is to the famous popular singer Karel Gott

¹⁶⁶ *před* + instrumental case with time expressions = ago

¹⁶⁷ *parta* = a group of people

¹⁶⁸ *kdepak dnes* = whereas today

¹⁶⁹ Gr: *tý srandy* is in the genitive case to imply quantity ("what a lot of fun!"); note the spoken Czech *tý* for literary *té* (*é* ~ *ý*)

¹⁷⁰ *scházet se* = to get together; *scházet se* is imperfective and *sejít se* (*sejdeme se*) is perfective

¹⁷¹ *sladovna* = the malt shop

¹⁷² SpCz: *nějaký* in literary Czech (*ej* ~ *ý*); *nejakej Kája...* = some (a certain) Kája...

¹⁷³ *flaškovna* = bottling plant (*flaška* = bottle)

do rána¹⁷⁴ — a vidíte, všechno¹⁷⁵ se nakonec stihlo¹⁷⁶ udělat! Však se zeptejte Honzy Peterků, uvidíte, co vám řekne —

Vaněk: Už mi o tom **vyprávěl**¹⁷⁷ —

(*Pauza*)

Sládek: Co to neslo¹⁷⁸, ty hry?

Vaněk: To bylo různé —

Sládek: Tak pět táců¹⁷⁹ jistě, co?

Vaněk: **Záleží**¹⁸⁰ na tom, jak moc to divadla hrají — někdy dostává člověk hodně peněz, **jindy**¹⁸¹ zas nic —

Sládek: Celej¹⁸² měsíc nic?

Vaněk: **Třeba i**¹⁸³ několik měsíců —

Sládek: Takže to má taky svý¹⁸⁴ mouchy¹⁸⁵ — no jako všechno, že jo?

Vaněk: Ano —

Sládek: Ale stejně: jsou to paradoxy, co?

Vaněk: Hm —

Sládek: To vám teda řeknu! (*Pauza*) Ale vy fakt vůbec nepijete!

Vaněk: Piju —

(*Sládek otevře další láhev a naleje Vaňkovi i sobě. Pauza*)

Sládek: Poslyšte, něco vám řeknu, **jen tak čistě mezi náma**¹⁸⁶: sedět na tomhle místě někdo jinej¹⁸⁷ než já, tak u nás neděláte¹⁸⁸, za to vám teda ručím¹⁸⁹ —

¹⁷⁴ *kolikrát jsme to táhli až do rána* = how many times we didn't get home until morning

¹⁷⁵ SpCz: *všecko* is the less spoken variant of *všechno*

¹⁷⁶ *stihnout se udělat* = to manage to get something done

¹⁷⁷ *vyprávět o něčem* = to talk about (tell stories about) something

¹⁷⁸ *co to neslo* = what did it bring in

¹⁷⁹ SpCz: *tác* = *tisíc*

¹⁸⁰ *záležet na něčem (záleží na tom, že...)* = to depend on something

¹⁸¹ *jindy* = at other times

¹⁸² SpCz: *celý* would be the literary variant (*ej ~ ý*)

¹⁸³ *třeba i* = maybe even

¹⁸⁴ SpCz: since *mouchy* is plural, the literary variant would be *své* (*é ~ ý*)

¹⁸⁵ *mít svý mouchy* = to have its downside (literally, "to have its flies")

¹⁸⁶ *jen tak čistě mezi náma* = just purely between us; the preposition *mezi* (= between) takes the instrumental case and *náma* is spoken Czech for *námi*

¹⁸⁷ SpCz: *někdo jinej* would be *někdo jiného* (*někdo* + genitive of adjective) in literary Czech; *někdo jiného* = someone else, and Sládek is telling Vaněk that some other brewery foreman might not have hired a dissident writer

¹⁸⁸ *dělat* = (in this context) *pracovat*; Vaněk wouldn't be working there

¹⁸⁹ *ručit někomu za něco* = to guarantee someone something

- Vaněk: Byly s tím **potíže**¹⁹⁰?
- Sládek: No jestli!
- Vaněk: Jsem vám velice¹⁹¹ zavázán¹⁹² —
- Sládek: Víte, já se nechci dělat nějak to — ale když vidím, že můžu někomu **pomocť**¹⁹³, tak co bych mu nepomohl? Takovou já mám prostě mentalitu¹⁹⁴ — i dnes¹⁹⁵! Lidi si mají **podle mýho názoru**¹⁹⁶ pomáhat — jednou pomůžu já vám, **podruhý**¹⁹⁷ zase vy mně — není to tak¹⁹⁸?
- Vaněk: Ano —
- (*Pauza*)
- Sládek: Už jste byl na svačině?
- Vaněk: Ještě ne —
- Sládek: Můžete jít pozdějc, na bráně řekněte, že jste byl u mě —
- Vaněk: Děkuji —
- Sládek: A neděkujte pořád! (*Pauza*) Kdepak, milej zlatej¹⁹⁹, dneska si žádněj²⁰⁰ nechce pálit prsty²⁰¹!
- Vaněk: Já vím —
- (*Pauza*)

¹⁹⁰ *potíže* (fem pl) = difficulties, trouble

¹⁹¹ *velice* = *velmi* = *moc*

¹⁹² *být někomu zavázán* = to be indebted to someone

¹⁹³ *pomocť* (*pomůžu, pomůžeš...*; *pomohl*) *někomu* = to help someone; *pomocť* is perfective and *pomáhat* (*pomáhám, pomáháš...*) is imperfective

¹⁹⁴ *takovou mám mentalitu* = I have that kind of (such a) mentality (note that the adjective *takovou* is not adjacent to the noun *mentalitu*)

¹⁹⁵ *i dnes* = even today; Sládek is referring to the oppressive nature of the regime in the early- to mid-1970's in Czechoslovakia

¹⁹⁶ *podle mýho názoru* = in my opinion; the preposition *podle* takes genitive case, and *mýho* is spoken Czech for *mého* (cf. *podle tvého názoru, podle vašeho názoru...*)

¹⁹⁷ SpCz: *podruhý* is spoken Czech for *podruhé* (cf. *poprvé, podruhé, potřetí...*)

¹⁹⁸ *není to tak?* = isn't that so?

¹⁹⁹ *milej zlatej* = my dear friend (literally, "dear golden one"); note the spoken Czech endings (*ej ~ ý*)

²⁰⁰ *žádnej* = no one; note the spoken Czech ending (*ej ~ ý*)

²⁰¹ *pálit si prsty* = to burn one's fingers

Audience: 3. díl hry

- Sládek: **Důležitý**²⁰² je, abysme²⁰³ táhli všichni, jak se říká, za jeden provaz²⁰⁴ —
- Vaněk: Ano —
- Sládek: Víte, já nevím, co si o tom myslíte vy, ale já vždycky říkám, že dobrá parta je základ²⁰⁵ všeho²⁰⁶ —
- Vaněk: **Souhlasím**²⁰⁷ s vámi —
- Sládek: Proč nepijete? Vy takhle²⁰⁸ spíš²⁰⁹ vínečko²¹⁰, co?
- Vaněk: Hm —
- Sládek: Tady si na pivo zvyknete! Tady pijeme pivo všichni — to už je taková tradice —
- Vaněk: Já vím —
- (Pauza)
- Sládek: Ale Gott to má teď celkem²¹¹ dobrý²¹², ne?
- Vaněk: Snad²¹³ ano —
- (Pauza)
- Sládek: Jste **ženatej**²¹⁴?
- Vaněk: Ano —
- Sládek: A děti máte?
- Vaněk: Ne —
- (Pauza)

²⁰² *důležitý* = important

²⁰³ Gr: ... *abysme* means "in order that we.../so that we...", and the whole beginning of the sentence reads "It is important that we..."; like conditionals, the "in order to" construction takes past tense and has different forms – identical to the conditional – for different pronouns: *abych...*, *abys...*, *aby...*, *abychom/abysme...*, *abyste...*, *aby...* When you see one of these forms, translate it (awkwardly) with the "in order to..." or "so that..." construction and then go back and do a smoother English translation.

²⁰⁴ *táhnout za jeden provaz* = to pull (together) on one rope; Sládek is stressing the need for cooperation

²⁰⁵ *základ* = foundation, base; note that is followed by the genitive case (the base of what)

²⁰⁶ Gr: *všeho* is the genitive singular form of *všechno*

²⁰⁷ *souhlasit (souhlasím, souhlasíš...)* s někým = to agree with someone

²⁰⁸ SpCz: *takhle* is a difficult-to-translate word used in spoken Czech, which means "so", "and so", "thus".

²⁰⁹ *spíš* = rather; *Vaňkovi chutná spíš víno než pivo*

²¹⁰ SpCz: *vínečko* is an endearing variant of *víno*

²¹¹ *celkem* = on the whole, by and large, in general

²¹² *mít to dobrý* = to have it good, have a good life

²¹³ *snad* = probably, likely

²¹⁴ *ženatej* = *kdo má ženu*; in literary Czech *ženatý* (*ej ~ ý*)

- Sládek: Stejně si vás **cením**²¹⁵ —
- Vaněk: Prosím vás —
- Sládek: Fakt! Musí to být přece hroznej²¹⁶ nezvyk! (*Pauza*) Pardon —
(Sládek vstane a odejde. Vaněk rychle přelege zbytek svého piva do jeho sklenice. Po chvíli se Sládek vrací, doplná si poklopec a usedá na své místo)
- Jak je vlastně stará?
- Vaněk: Kdo?
- Sládek: Bohdalka²¹⁷ —
- Vaněk: Asi tak třiáctyřicet —
- Sládek: **Vážně**²¹⁸? Nevypadá na to ²¹⁹ — (*Pauza*) Ne, ale fakt: všechno bude dobrý²²⁰ — jen když²²¹ si budem²²² vzájemně vycházet vstříc²²³ — jen když budem táhnout, jak se říká, za jeden provaz — no prostě jak říkám: základem všeho je dobrá parta! (*Sládek otevře další láhev a naleje si*) Škoda, že jste tady nebyl tak před pěti lety! To byste viděl, co to je parta! Kdepak dnes! Dnes tady nevěřím nikomu — (*Pauza*) Kdo je to vlastně ten Kohout?
- Vaněk: Jaký Kohout?
- Sládek: Prej²²⁴ vás **navštívil**²²⁵ nějakej²²⁶ Kohout²²⁷ —
- Vaněk: To je jeden kolega²²⁸ —
- Sládek: Taky spisovatel?
- Vaněk: Ano. Proč?

²¹⁵ *cenit si někoho* = to value or respect someone

²¹⁶ SpCz: *ej ~ ý*

²¹⁷ Sládek means Bohdalová

²¹⁸ *vážně?* = really?, seriously?

²¹⁹ *nevypadá na to* = she doesn't look it

²²⁰ SpCz: *dobré* in literary Czech (*é ~ ý*)

²²¹ *jen když* = only if...

²²² SpCz: in spoken Czech some present-tense *my* verb forms drop their final *-e* (*budeme ~ budem, děkujeme ~ děkujem, jedeme ~ jedem...*)

²²³ *vzájemně si vycházet vstříc* = to go out together to meet each other, to meet each other half-way

²²⁴ SpCz: *prý* in literary Czech (*ej ~ ý*), which means "they say, it is said, I've heard that..."

²²⁵ *navštívit někoho* = to visit someone (cf. *návštěva*); *navštívit* is perfective and *navštěvovat* (see below) is imperfective

²²⁶ SpCz: *nějaký* in literary Czech (*ej ~ ý*)

²²⁷ Cult: Pavel Kohout was, like Havel, a dissident writer and an active signatory of Charter 77; his last name literally means "rooster", and Sládek later refers to him as Holub, which means "pigeon"

²²⁸ *kolega* = colleague; it is grammatically masculine (the feminine form is *kolegyně*)

- Sládek: Jen tak — (*Pauza*) Nemyslete si, Vaňku, já mám taky svý²²⁹ potíže —
- Vaněk: Ano?
- Sládek: Proč myslíte, že trčím²³⁰ v týhle²³¹ díře²³²? Ale to vás jistě **nezajímá**²³³ —
- Vaněk: Zajímá, pane sládku²³⁴ —
- Sládek: Víte, co jsem měl²³⁵ dělat?
- Vaněk: Co?
- Sládek: Sládka v Pardubicích²³⁶!
- Vaněk: Vážně?
- Sládek: No vidíte, a jsem tady! To jsou paradoxy, co?
- Vaněk: A proč jste tam nešel²³⁷?
- Sládek: Nechme toho²³⁸ — (*Pauza*) Jste ženatej?
- Vaněk: Ano —
- Sládek: A děti máte?
- Vaněk: Ne —
- (*Pauza*)
- Sládek: Heleďte²³⁹, **nic mi do toho není**²⁴⁰, ale měl byste²⁴¹ tomu Holubovi říct, aby²⁴² vás **nenavštěvoval**²⁴³ —
- Vaněk: Myslíte asi kolegu Kohouta —
- Sládek: A co jsem řekl²⁴⁴?
- Vaněk: Holub —

²²⁹ SpCz: *své* in literary Czech (*é ~ ý*)

²³⁰ *trčet* = to be stuck in

²³¹ SpCz: *téhle* (fem sg loc) in literary Czech (*é ~ ý*)

²³² *díře* (locative singular) < *díra* = hole (in the ground); Sládek is complaining about his fate in the brewery

²³³ *zajímat někoho* = to interest someone

²³⁴ *sládek* = brewmaster

²³⁵ Gr: recall that the verb *mít* can also be used in a modal sense ("should have, ought to have")

²³⁶ Cult: Pardubice is a town just to the east of Prague which has been known for its beer-making since the 14th century (see, for example, the site <pernstejn.cz>)

²³⁷ *nešel* < *šel* < *jít* (*jdu, jdeš...*; *šel, šla, šli*)

²³⁸ *nechme toho* = let's drop it, let's not talk about it

²³⁹ *heleďte* = look...

²⁴⁰ *nic mi do toho není* = it's none of my business

²⁴¹ This is a conditional!

²⁴² This is an "in order to..." construction: "tell him in order that he doesn't..."

²⁴³ *navštěvovat* is imperfective for perfective *navštívit* (see above)

²⁴⁴ SpCz: *řekl* in literary Czech

- Sládek: Heleďte, nic mi do toho není — já toho člověka vůbec neznám — nevím vůbec, co on je zač²⁴⁵ — já vám to jen říkám ve vašem vlastním zájmu²⁴⁶ —
- Vaněk: Nezlobte se²⁴⁷, pane sládku, ale já —
- Sládek: Vy to, člověče, cucáte²⁴⁸ jak nějakej²⁴⁹ koňak²⁵⁰!
- Vaněk: Říkal jsem vám, že na to nejsem zvyklý —
- Sládek: Kdybyste nepovídal²⁵¹!
- Vaněk: Vážně —
- Sládek: Anebo vám snad nejsem dost²⁵² dobrej²⁵³ part'ák²⁵⁴?
- Vaněk: Ach to ne²⁵⁵ —
- Sládek: To víte, já nejsem žádněj Gott! Já jsem jen **obyčejnej**²⁵⁶ pivovarskej²⁵⁷ trouba²⁵⁸ —
- Vaněk: Jste ve svém oboru²⁵⁹ profesionál — jako Gott ve svém. Proč jste nešel do těch Pardubic?
- Sládek: Nechme toho — (*Sládek otevře další láhev a naleje si. Pauza*) Všechno bude dobrý, Vaňku! Nemusíte **se bát**, já vás nedám²⁶⁰! Jste **tichej**, **pracovitej**²⁶¹ člověk, chodíte každěj²⁶² den, nemáte kolem všeho²⁶³ **blbý**²⁶⁴

²⁴⁵ *co on je zač* = what kind of person he is

²⁴⁶ *vlastní zájem* = one's own interest, self-interest

²⁴⁷ *zlobit se na někoho* = to get angry at someone

²⁴⁸ *cucat* = to sip

²⁴⁹ SpCz: *nějaký* in literary Czech (*ej ~ ý*)

²⁵⁰ *koňak* = cognac

²⁵¹ *kdybyste nepovídal* = oh, come on! (literally, "if only you hadn't said it")

²⁵² *dost* = enough; *dost dobrý* = good enough

²⁵³ SpCz: *dobrý* in literary Czech (*ej ~ ý*)

²⁵⁴ SpCz: *part'ák* is someone who plays a positive role as a member of the *parta*

²⁵⁵ *ach to ne* = of course it's not that

²⁵⁶ *obyčejný* = ordinary, normal

²⁵⁷ SpCz: *pivovarský* and *obyčejný* in literary Czech (*ej ~ ý*)

²⁵⁸ *trouba* literally means "pipe, tube, trumpet", but it is used to mean "moron, nitwit"; in the figurative sense, it can be grammatically masculine if the person referred to is a man

²⁵⁹ *obor* = specialization, field

²⁶⁰ *já vás nedám* = I won't give you up

²⁶¹ SpCz: *tichý* (= quiet) and *pracovitý* (= hard-working) in literary Czech (*ej ~ ý*)

²⁶² SpCz: *každý* in literary Czech (*ej ~ ý*)

²⁶³ *kolem všeho* = concerning everything

²⁶⁴ SpCz: *blbé* (= stupid, idiotic) in literary Czech since *řeči* (= words, chatter) is plural

řeči jako ostatní²⁶⁵ dělníci²⁶⁶, vejplata²⁶⁷ vám stačí²⁶⁸ — a při tom nedostatku²⁶⁹ lidí, že jo?

Vaněk: Jsem vám velmi **vděčen** —

Sládek: A jste navíc²⁷⁰ **slušnej**²⁷¹ člověk, to já poznám²⁷², na to já mám totiž čuch²⁷³. Když je někdo křivák²⁷⁴, poznám to už na dálku²⁷⁵. Toho Mlynárika ze spilky — víte, kterej²⁷⁶ to je?

Vaněk: Ano —

Sládek: Toho jsem odhad²⁷⁷, hned jak²⁷⁸ se tady objevil²⁷⁹. Na toho bacha —

(*Pauza*)

Vaněk: Proč jste nešel do těch Pardubic?

Sládek: Nechme toho — (*Pauza*) Na mě se zkrátka²⁸⁰, Vaňku, můžete **spolehnout!** Já vás ve štychu nenechám²⁸¹ —

Vaněk: Děkuji —

Sládek: Potřebuju jen jistotu²⁸², že i já se můžu spolehnout na vás — že mi nebudete podrážet nohy²⁸³ — že se o vás můžu zkrátka opřít²⁸⁴ —

Vaněk: Udělám vše²⁸⁵, co bude v mých silách²⁸⁶, abyste²⁸⁷ byl s mou prací **spokojen** —

²⁶⁵ *ostatní* = the other, remaining people

²⁶⁶ *dělník* = worker (it comes from *dělat*)

²⁶⁷ SpCz: *výplata* (= salary) in literary Czech (*ej ~ ý*)

²⁶⁸ *stačit někomu* = to be enough for someone

²⁶⁹ *při tom nedostatku* (+ genitive case) = with this shortage of...

²⁷⁰ *navíc* = what's more, in addition

²⁷¹ SpCz: *slušný* (= decent, honorable) in literary Czech (*ej ~ ý*)

²⁷² *poznat* = to recognize, know

²⁷³ *já mám totiž čuch* = I just have a feel for these things

²⁷⁴ *křivák* = crook

²⁷⁵ *na dálku* = from a distance

²⁷⁶ SpCz: *který* in literary Czech (*ej ~ ý*)

²⁷⁷ SpCz: *odhadl* (< *odhadnout* = to guess, figure out) in literary Czech

²⁷⁸ *hned jak...* = immediately after...

²⁷⁹ *objevit se* = to appear, to turn up

²⁸⁰ *zkrátka* = in short, in sum

²⁸¹ *nechat někoho ve štychu* = to leave someone in the lurch

²⁸² *jistota* = certainty, assurance

²⁸³ *podrážet někomu nohy* = to trip someone up, to play a dirty trick on someone

²⁸⁴ *opřít se o někoho* = to lean on someone

²⁸⁵ SpCz: *vše* is a more formal way of saying *všechno*

²⁸⁶ *v mých silách* = in my power

²⁸⁷ This is an "in order to..." construction!

Sládek: Já vám to přece taky nemusel říkat! Já vám to vlastně ani správně říkat neměl! Každěj jinej²⁸⁸ na mým²⁸⁹ místě —

Vaněk: Promiňte, ale co jste mi neměl říkat?

Sládek: No o tom Holubovi —

Vaněk: Kohoutovi —

Sládek: Koukněte, já nevím, co je to za chlapa, a ani mě to nezajímá — nejde mi o něj²⁹⁰ — ten mi může bejt ukradenej²⁹¹ — ale jde o vás, že jo? **Koneckonců** to tady nemáte tak špatný — přikulujete si prázdný²⁹² sudy — každěj²⁹³ vám dá pokoj²⁹⁴ — ten Kohout vás přece, hergot²⁹⁵, nezaměstná²⁹⁶, když vás tu neudržím²⁹⁷, že ne? Anebo jo?

Vaněk: Asi těžko —

Sládek: No tak vidíte! Tak mějte²⁹⁸, člověče²⁹⁹, **rozum!**

(Pauza)

²⁸⁸ SpCz: *každý jiný* (= everyone else) in literary Czech (*ej ~ ý*)

²⁸⁹ SpCz: *mém* (neut sg loc) in literary Czech (*é ~ ý*)

²⁹⁰ *nejde mi o něj* = for me it's not about him; *jde o něco/někoho* = to be about (to concern) something or someone

²⁹¹ SpCz: *ten může bejt ukradenej* = he can get lost (literally, "be stolen") for all I care; *být* and *ukradený* in literary Czech (*ej ~ ý*)

²⁹² SpCz: *prázdné* in literary Czech (*é ~ ý*)

²⁹³ SpCz: *každý* in literary Czech (*ej ~ ý*); *každý* is often used to mean "everyone"

²⁹⁴ *dát někomu pokoj* = to leave someone alone (literally, "to give someone peace")

²⁹⁵ SpCz: *hergot* is an exclamation and derives from the German for "lord god"

²⁹⁶ *zaměstnat někoho* = to employ someone

²⁹⁷ *udržet někoho* = to keep someone (in this context, in the job)

²⁹⁸ Gr: *mějte* (imperative) < *mít*

²⁹⁹ Gr: *člověče* (vocative) < *člověk*

Audience: 4. díl hry

- Vaněk: Pane sládku —
- Sládek: Co je?
- Vaněk: Nezlobte se, ale já —
- Sládek: Co vy?
- Vaněk: Já se přece³⁰⁰ můžu —
- Sládek: Co se můžete?
- Vaněk: Nezlobte se, ale já **se** přece můžu **stýkat**³⁰¹, s kým³⁰² chci —
- Sládek: A říkám snad něco jiného³⁰³? Stýkejte³⁰⁴ se, s kým chcete! To je vaše nezadatelný³⁰⁵ právo³⁰⁶! Do toho vám přece žádný³⁰⁷ nemůže kecat³⁰⁸! To si nemůžete nechat vzít³⁰⁹! Jste přece **chlap**³¹⁰ a ne nějaká onuce³¹¹! To je zásadní věc³¹²!
- Vaněk: No vidíte —
- Sládek: A on to **jistě**³¹³ taky **pochopí**³¹⁴, ten Kohout, že se budete stýkat, s kým chcete? Nebo ne?

(Sládek otevře další láhev a naleje si. Pauza)

- Vaněk: Pane sládku —
- Sládek: Co je?
- Vaněk: Já už musím jít —
- Sládek: Kam byste³¹⁵ chodil?

³⁰⁰ *přece* is a notoriously hard-to-translate word which means variously "after all", "in any case", "really"

³⁰¹ *stýkat se s někým* = to get together with someone, to see someone; Sládek has advised Vaněk not to meet with Kohout because he is politically suspect, but Vaněk insists on his personal freedom to meet with who he chooses

³⁰² Gr: *kým* is the instrumental case (after *s*) of *kdo*

³⁰³ SpCz: *jiného* in literary Czech (*é ~ ý*)

³⁰⁴ Gr: *stýkejte* is an imperative form

³⁰⁵ SpCz: *nezadatelné* (neuter singular) in literary Czech (*é ~ ý*)

³⁰⁶ *nezadatelné právo* = inalienable right

³⁰⁷ SpCz: *žádný* in literary Czech (*ej ~ ý*)

³⁰⁸ *kecat někomu do toho* = to trick someone into something

³⁰⁹ *nechat si něco vzít* = to let something be taken

³¹⁰ *chlap* = (real) man

³¹¹ *onuce* = an old rag, a dirty sock

³¹² *zásadní věc* = a matter of principle (literally, "a principled thing")

³¹³ *jistě* = certainly

³¹⁴ *pochopit* = to comprehend, understand; *pochopit* is perfective and *chápat* (*chápu, chápeš...*) is imperfective

- Vaněk: Budou mě ve **sklepě**³¹⁶ shánět³¹⁷ —
- Sládek: Však oni se neposerou³¹⁸! Je tam přece Šerkézy! Sed'te tady a pijte³¹⁹!
(*Pauza*) Vás nezajímá, proč jsem nešel do těch Pardubic?
- Vaněk: Zajímá mě to —
- Sládek: **Skutečně**³²⁰?
- Vaněk: Skutečně. Proč jste tam nešel?
- Sládek: Víte, co mi udělali? Obvinili³²¹ mě, že jsem se prej³²² šábnul s jedním hostinským³²³ o pět set hektorů dvanáctky, co jsme tady měli **navíc**³²⁴! To je, co? **Přirozeně**³²⁵ to bylo celý docela jinak, jenomže³²⁶ ta sketa³²⁷ — ten Mlynárik ze spilky — víte, kterej³²⁸ to je?
- Vaněk: Ano —
- Sládek: To **jen tak, abyste věděl**³²⁹, co tu je za lidi³³⁰! Kdepak, já tu nevěřím nikomu! Víte, lidi jsou velký³³¹ svině! Velký! V tom mi můžete věřit! Dělejte si svou práci a s nikým se radši moc nevybavujte — to fakt nemá cenu — zvlášt' ve vašem případě —
- Vaněk: Chápu —
(*Pauza*)
- Sládek: Už jste byl na svačině?
- Vaněk: Ještě ne —
- Sládek: Můžete jít pozdějc. Na bráně řekněte, že jste byl u mě —
- Vaněk: Děkuji —

³¹⁵ Gr: remember that *byste* indicates a conditional

³¹⁶ *sklep* = basement, cellar

³¹⁷ *shánět někoho* = to search for someone

³¹⁸ *však oni se neposerou* = they won't be pissed off (literally, *srát se* = to shit oneself)

³¹⁹ Gr: *sed'te* and *pijte* are imperatives from *sedět* and *pít*

³²⁰ *skutečně* = really, in reality

³²¹ Gr: *obvinit* = to accuse someone (of a crime); *obvinili* is passive ("they" accused him, he was accused)

³²² SpCz: *prý* in literary Czech (*ej ~ ý*)

³²³ *jeden hostinský* = a certain pub-owner

³²⁴ *navíc* = extra, more

³²⁵ *přirozeně* = naturally, really

³²⁶ *jenomže* = but...

³²⁷ *sketa* = bastard

³²⁸ SpCz: *který* in literary Czech (*ej ~ ý*)

³²⁹ *jen tak, abyste věděl* = just so that you know

³³⁰ *co tu je za lidi* = what kind of people are here; *tu* = *tady*

³³¹ SpCz: *velké* (feminine plural) in literary Czech (*é ~ ý*)

- Sládek: A neděkujte pořád! (*Pauza*) Pardon —
 (*Sládek vstane a odejde. Vaněk rychle přeleje zbytek svého piva do jeho sklenice. Po chvíli³³² se Sládek vrací, dopíná si poklopec a usedá na své místo*)
 Kdy ji teda³³³ přitáhnete?
- Vaněk: Co?
- Sládek: No tu Bohdalovou —
- Vaněk: Příležitostně³³⁴ se jí zeptám —
- Sládek: Co³³⁵ ji pozvat třeba³³⁶ na sobotu?
- Vaněk: Na tuto sobotu?
- Sládek: A proč ne?
- Vaněk: Nevím, jestli bude mít čas —
- Sládek: Pro vás si přece čas udělá³³⁷ —
- Vaněk: Herci mají spoustu³³⁸ různých závazků³³⁹ — je to všechno naplánováno dlouho napřed³⁴⁰ — nemohou³⁴¹ to jen tak měnit³⁴² —
- Sládek: Jestli si ovšem³⁴³ myslíte, že pro ni tady nejsme dost dobrý³⁴⁴, tak ji samozřejmě zvát nemusíte —
- Vaněk: To si nemyslím —
- Sládek: Já vás k tomu nutit³⁴⁵ nebudu — myslel jsem si jen, že by³⁴⁶ mohla být sranda —
- Vaněk: Hm —
- (*Pauza*)

³³² *chvíle* (fem) = a moment

³³³ *teda* = then; *kdy ji teda přitáhnete?* = when, then, will you bring her?

³³⁴ *příležitostně* is a very formal expression meaning "when the occasion (*příležitost*) presents itself" (that is, "when I have a chance to")

³³⁵ *co* here means "what about..., what if..."

³³⁶ *třeba* = for instance, maybe

³³⁷ *udělat čas pro někoho* = to make time for someone

³³⁸ *spousta* is a noun meaning "a multitude of, a number of, many"; it is followed by genitive plural (just like *mnoho, hodně*)

³³⁹ *závazek* = obligation, engagement

³⁴⁰ *naplánováno dlouho napřed* = planned out well in advance

³⁴¹ Gr: *nemohou* is a highly literary version of *nemůžou* (cf. *mohu ~ můžu*)

³⁴² *měnit něco* = to change; *měnit* is imperfective and *změnit* is perfective

³⁴³ *ovšem* = samozřejmě

³⁴⁴ SpCz: *dobří* (masculine animate nominative plural) in literary Czech

³⁴⁵ *nutit někoho k něčemu* = to force someone to something; *nutit* is imperfective and *přinutit* is perfective

³⁴⁶ Gr: *by* indicates conditional ("could")

Sládek: A nebuďte smutnej!

Vaněk: Já nejsem smutný!

(Pauza)

Sládek: Poslyšte, Ferdinande — jste Ferdinand, že jo?

Vaněk: Ano —

Sládek: Poslyšte, Ferdinande, chtěl jsem s váma mluvit —

Vaněk: Já vím, pane sládku —

(Pauza)

Sládek: Proč nepijete?

Vaněk: Říkal jsem vám přece, že nejsem **pivař**³⁴⁷ —

Sládek: Tady je každej³⁴⁸ pivař —

Vaněk: Já vím —

(Pauza)

Sládek: Poslyšte, Ferdinande — můžu vám tak říkat, jo?

Vaněk: Jistě —

Sládek: Co byste³⁴⁹ říkal tomu dělat tady skladníka³⁵⁰? To by³⁵¹ nebylo špatný³⁵², co? Jste **koneckonců**³⁵³ inteligentní, **poctivej**³⁵⁴ jste taky, tak co? Nebudete přece pořád jen koulet s cikánama³⁵⁵ sudy! Byl byste v teple — přes poledne³⁵⁶ byste to **zavřel**³⁵⁷ — jako že **děláte pořádek**³⁵⁸ — a moh³⁵⁹ byste si tam v klidu vymejšlet³⁶⁰ nějaký³⁶¹ vtipy³⁶² do těch svejch³⁶³ her —

³⁴⁷ *pivař* = a beer-drinker

³⁴⁸ SpCz: *každý* in literary Czech (*ej ~ ý*)

³⁴⁹ Gr: *byste* indicates conditional

³⁵⁰ *dělat skladníka* = to work as a warehouse-keeper

³⁵¹ Gr: *by* indicates conditional; in the dialogue about Vaněk's possible new position, the verbs alternate between conditional (the new job is hypothetical) and future (Sládek wants him to have it so it will happen)

³⁵² SpCz: *špatné* (neuter singular default) in literary Czech (*é ~ ý*)

³⁵³ *koneckonců* = when all is said and done, in the final analysis

³⁵⁴ SpCz: *poctivý* (= honest) in literary Czech (*ej ~ ý*)

³⁵⁵ SpCz: *cikány* (instrumental plural) in literary Czech; *cikán* = gypsy (pejorative word for *Rom*)

³⁵⁶ *přes poledne* = over the noon hour (at lunch)

³⁵⁷ *zavřít* (*zavřu, zavřeš...*) = to close something; *zavřít* is perfective and *zavírat* is imperfective

³⁵⁸ *jako že děláte pořádek* = as if you are organizing things; *dělat pořádek* = to put things in order

³⁵⁹ SpCz: *mohl* in literary Czech

³⁶⁰ SpCz: *vymýšlet* (= to think up) in literary Czech (*ej ~ ý*)

³⁶¹ SpCz: *nějaké* (accusative plural) in literary Czech (*é ~ ý*)

³⁶² *vtip* = joke

³⁶³ SpCz: *svých* in literary Czech (*ej ~ ý*)

a kdybyste chtěl, moh³⁶⁴ byste si tam třeba i zdřímnout³⁶⁵ — co tomu říkáte³⁶⁶?

Vaněk: Myslíte, že by to bylo **možné**³⁶⁷?

Sládek: Co by to nebylo možný³⁶⁸?

Vaněk: Já nejsem samozřejmě v situaci, že bych **si** mohl **vybírat**³⁶⁹, ale pokud³⁷⁰ by tu **taková**³⁷¹ **možnost**³⁷² opravdu byla, považoval³⁷³ bych to samozřejmě za výborné — smysl pro pořádek³⁷⁴, myslím, mám — na **stroji**³⁷⁵ psát umím — trochu znám i cizí jazyky — to víte, v tom sklepe je přece jen dost zima — zvláště když na to člověk není zvyklý —

Sládek: No právě. Rozumíte evidenci³⁷⁶?

Vaněk: Určitě bych to pochopil —

Sládek: Byl byste v teple — přes poledne byste to zavřel — nebudete přece pořádkem jen koulet s cikánama sudy!

Vaněk: Pokud by tu taková možnost byla —

(*Pauza*)

Sládek: Ne, ne, Vaňku, když je někdo křivák, poznám to už na dálku! Vy jste poctivej chlap, já jsem taky poctivej, tak nevím, proč bychom to nemohli táhnout **spolu**³⁷⁷! Co říkáte?

Vaněk: Ano — jistě —

Sládek: **Jste** teda³⁷⁸ **pro**³⁷⁹?

Vaněk: Samozřejmě —

³⁶⁴ SpCz: *mohl* in literary Czech

³⁶⁵ *zdřímnout* = to take a nap

³⁶⁶ *co tomu říkáte?* = what do you say to that?

³⁶⁷ *možný* = possible

³⁶⁸ SpCz: Sládek echoes Vaněk's literary *možné* with spoken *možný* (é ~ ý)

³⁶⁹ *vybírat si* = to choose something for oneself; *vybírat si* is imperfective and *vybrat si* (*vyberu si, vybereš si...*) is perfective

³⁷⁰ *pokud* = as far as..., to the extent that...

³⁷¹ *takový* = such a..., that kind of...

³⁷² *možnost* = possibility, opportunity

³⁷³ *považovat někoho nebo něco za* (+ accusative) = to consider someone or something to be something

³⁷⁴ *mysl pro pořádek* = sense of order (cf. *mysl pro humor*)

³⁷⁵ (*psací*) *stroj* = typewriter

³⁷⁶ *evidence* = records, keeping records

³⁷⁷ *spolu* = together

³⁷⁸ *teda* = then

³⁷⁹ *být pro* = to be in favor

Sládek: Jestli nechcete, tak to řekněte! Třeba se vám se mnou do party nechce —
třeba máte proti mně výhrady³⁸⁰ — třeba máte jiný³⁸¹ plány —

Vaněk: Nemám proti vám výhrady — **naopak**³⁸² — udělal jste pro mě hodně —
jsem vám velice zavázán — zvlášť kdyby³⁸³ to vyšlo³⁸⁴ s tím skladem —
chci přirozeně udělat vše, abyste³⁸⁵ mohl být i vy s mou prací spokojen³⁸⁶
—

(Sládek otevře další láhev a naleje Vaňkovi i sobě)

Sládek: Tak to můžem³⁸⁷ zapít³⁸⁸?

Vaněk: Ano —

(Oba pijí)

Sládek: Na ex³⁸⁹!

(Vaněk s obtížemi³⁹⁰ dopije sklenku, Sládek mu okamžitě opět³⁹¹ naleje. Pauza)

A nebuďte smutnej!

Vaněk: Já nejsem smutný —

(Pauza)

³⁸⁰ mít proti někomu výhrady = to have reservations about someone

³⁸¹ SpCz: jiné (accusative plural) in literary Czech (é ~ ý)

³⁸² naopak = on the contrary

³⁸³ kdyby = if it would... (the by introduces a conditional)

³⁸⁴ kdyby to vyšlo s tím skladem = if it worked out with that warehouse (job)

³⁸⁵ Gr: remember that abyste introduces an "in order to" phrase

³⁸⁶ spokojený s něčím nebo s někým = to be satisfied or content with something or someone

³⁸⁷ SpCz: můžeme in literary Czech (cf. budem ~ budeme)

³⁸⁸ zapít = to drink to something

³⁸⁹ na ex! = a toast (bottoms up!)

³⁹⁰ obtíže = difficulties, trouble

³⁹¹ opět = once again

Audience: 5. díl hry

- Sládek: Ty, Ferdinande —
- Vaněk: Ano?
- Sládek: Jsme kamarádi, jo?
- Vaněk: Ano —
- Sládek: **Neříkás to jen tak**³⁹²?
- Vaněk: Ne —
- Sládek: Věříš mi teda?
- Vaněk: Přirozeně³⁹³, že vám věřím —
- Sládek: Počkej, ale **upřímně**³⁹⁴: věříš mi?
- Vaněk: Věřím vám —
- Sládek: Tak hele³⁹⁵ — něco ti povím³⁹⁶ — ale to je čistě mezi náma, **jasný**³⁹⁷?
- Vaněk: Jasný —
- Sládek: Můžu se spolehnout³⁹⁸?
- Vaněk: Můžete —
- Sládek: Tak hele — (*Ztiší hlas*) Chodějí³⁹⁹ se sem na tebe ptát⁴⁰⁰ —
- Vaněk: Kdo?
- Sládek: No přece oni —
- Vaněk: Vážně?
- Sládek: Fakt —
- Vaněk: **A máte dojem**⁴⁰¹ — pokud jde o⁴⁰² mé zaměstnání⁴⁰³ tady v pivovare — že je nějak ohroženo⁴⁰⁴? (*Pauza*) Nenaléhají⁴⁰⁵, abych⁴⁰⁶ byl propuštěn⁴⁰⁷? (*Pauza*) Anebo nevyčítají⁴⁰⁸ vám, že jste mě sem vzal?

³⁹² *říkat/řít něco jen tak* = to say something just for fun (just for the hell of it)

³⁹³ *přirozeně, že...* = naturally, of course...

³⁹⁴ *upřímně* = sincerely, honestly

³⁹⁵ SpCz: *tak hele* = so look...

³⁹⁶ *něco ti povím* = let me tell you something (literally, "I will tell you something")

³⁹⁷ *jasný* = clear; SpCz: the literary form would be *jasné* (ie, *to je jasné*)

³⁹⁸ *spolehnout se (na někoho)* = to count or rely (on someone)

³⁹⁹ SpCz: *(oni) chodí* would be literary Czech

⁴⁰⁰ Cult: those who come to Sládek (*chodějí*) are the secret police, and Vaněk soon after asks what they might want

⁴⁰¹ *mít dojem, že...* = to have the impression that...

(Pauza)

- Sládek: Tak hele — něco ti povím — ale to je čistě mezi náma, jasný?
Vaněk: Jasný —
Sládek: Můžu se spolehnout?
Vaněk: Můžete —
Sládek: Tak hele — sedět na tomhle místě někdo jinej než já, tak u nás neděláš, za to ti teda ručím! Stačí ti to⁴⁰⁹?
Vaněk: Ano, jistě — jsem vám velmi vděčen —
Sládek: Neříkám to, abys⁴¹⁰ mi děkoval —
Vaněk: Já vím, že ne —
Sládek: Já jen, abys⁴¹¹ věděl, jak stojí situace⁴¹² —
Vaněk: Děkuji vám —

(Pauza)

- Sládek: Pardon —
(Sládek těžce⁴¹³ vstane a trochu mátožně⁴¹⁴ odejde. Vaněk rychle přeje zbytek svého piva do jeho sklenice. Po chvíli se Sládek vrací, dopíná si poklopec a usedá na své místo)
Měl jsi s ní něco?
Vaněk: S kým?
Sládek: No přece s Bohdalkou⁴¹⁵ —
Vaněk: Já? Ne —
Sládek: Fakt ne?
Vaněk: Ne —
Sládek: To jsi teda u mě srab⁴¹⁶!

⁴⁰² jde o = jít o něco

⁴⁰³ zaměstnání = job, employment

⁴⁰⁴ ohroženo = threatened

⁴⁰⁵ naléhat, aby... = to press or urge that... (something happen)

⁴⁰⁶ "in order that I (já)..."

⁴⁰⁷ propuštěn = fired, let go

⁴⁰⁸ vyčítat někomu = to reproach, remonstrate someone

⁴⁰⁹ stačí ti to? = is that enough for you?

⁴¹⁰ "in order that you (ty)..."

⁴¹¹ "so that you (ty)..."

⁴¹² jak stojí situace = how the situation stands

⁴¹³ těžce = with difficulty

⁴¹⁴ mátožně = wearily, tiredly

⁴¹⁵ Sládek means Bohdalová

(*Pauza*)

- Vaněk: Pane sládku —
- Sládek: Co je?
- Vaněk: Já už musím jít —
- Sládek: Kam bys chodil?
- Vaněk: Budou mě ve sklepě shánět —
- Sládek: Však oni se neposerou! Je tam přece Šerkézy! Sed' tady a pij! (*Pauza*)
Poslyš, Ferdinande — jsi Ferdinand, že jo?
- Vaněk: Ano —
- Sládek: Poslyš, Ferdinande — můžu ti tak říkat⁴¹⁷, jo?
- Vaněk: Klidně —
- Sládek: No počkej, radši se ptám, aby⁴¹⁸ ses třeba **neurazil**⁴¹⁹, že jo!
- Vaněk: Proč bych se měl urazit?
- Sládek: U tebe člověk nikdy neví na čem je⁴²⁰, — **mlčíš**⁴²¹ — bůhví⁴²², co si myslíš
— říkáš jen "ano, pane sládku", "děkuji, pane sládku" —
- Vaněk: Jsem tak vychovaný⁴²³ —
- Sládek: Zatímco já jsem jen nevychovanej⁴²⁴ pivovarskej buran⁴²⁵! Myslels to tak,
že jo? Neříkej, žes to tak nemyslel —
- Vaněk: Nemyslel —
- Sládek: No ne, na rovinu⁴²⁶ — abych⁴²⁷ věděl, na čem jsem —
- Vaněk: Nic špatného si o vás nemyslím, skutečně ne — naopak⁴²⁸ —
- Sládek: Jsme teda kamarádi, jo?
- Vaněk: Ano —

⁴¹⁶ *to jsi teda u mě srab* = you're such a loser

⁴¹⁷ *můžu ti tak říkat* = I can call you that

⁴¹⁸ "in order that you (ty)..."; *aby ses* = *abys* + *se*

⁴¹⁹ *urazit se* = to be offended or insulted

⁴²⁰ *u tebe člověk nikdy neví, na čem je* = with you one never knows where one stands

⁴²¹ *mlčet* = to be silent

⁴²² *bůhví* = god only knows

⁴²³ *vychovaný* = brought up

⁴²⁴ SpCz: *ej* ~ *ý*, also in *pivovarskej*

⁴²⁵ *buran* = bumpkin, redneck

⁴²⁶ (*říct někomu něco*) *na rovinu* = (to tell someone something) straight out or frankly

⁴²⁷ "so that I (*já*)..."

⁴²⁸ *naopak* = on the contrary, just the opposite

Sládek: Věříš mi teda?

Vaněk: Věřím vám —

Audience: 6. díl hry

- Sládek: Tak hele: já jednoho⁴²⁹ z těch, co⁴³⁰ sem za mnou **kvůli**⁴³¹ tobě choděj, znám⁴³² — ještě ze školy, víš — je to můj dobrej⁴³³ známej — nějakej Tonda Mášků — celkem solidní kluk, mně **aspoň**⁴³⁴ jde na ruku —
- Vaněk: Tak to máte dobré⁴³⁵ —
- Sládek: Ne zas, že⁴³⁶ by on měl nějakej⁴³⁷ velkej **vliv**⁴³⁸ — to zas nemá — ale už dvakrát mi v něčem píchnul⁴³⁹ — a já nevím, kdy ho zas budu potřebovat⁴⁴⁰ — a mimoto⁴⁴¹ je to, jak říkám, fakt solidní kluk — takže já prostě — no zkrátka⁴⁴² — já ho prostě nemoh⁴⁴³ vyšplouchnout, chápeš?
- Vaněk: Chápu —
- (Pauza)
- Sládek: No — co⁴⁴⁴ **koukáš**⁴⁴⁵?
- Vaněk: Já nekoukám —
- Sládek: No jen řekni⁴⁴⁶, co si myslíš! Klidně to řekni⁴⁴⁷!
- Vaněk: Já si nic nemyslím —
- Sládek: Nepovídej, já vím dobře, co si myslíš! Jenomže ty **zřejmě**⁴⁴⁸ nevíš, že kdybych⁴⁴⁹ jim to **neslíbil**⁴⁵⁰ já, **našli**⁴⁵¹ by si jinýho⁴⁵², a to by⁴⁵³ bylo

⁴²⁹ Gr: *jednoho (člověka)* is masculine animate accusative singular; it is the direct object of the verb *znám*, which comes later

⁴³⁰ SpCz: *kdo* in literary Czech

⁴³¹ *kvůli* (+ dative) = because of

⁴³² Sládek is referring to the secret police

⁴³³ SpCz: *ej ~ ý*, also in the next words (*známej, nějakej*)

⁴³⁴ *aspoň* = at least

⁴³⁵ *tak to máte dobré* = so you've got it good then

⁴³⁶ *ne zas, že...* = not that he...

⁴³⁷ SpCz: *ej ~ ý*, also in *velkej*

⁴³⁸ *mít vliv (na někoho)* = to have influence (on someone)

⁴³⁹ *píchnout někomu v něčem* = to give someone a hand in something

⁴⁴⁰ Since Sládek knows one of the secret police, he has a connection he can use sometimes

⁴⁴¹ *mimoto* = anyway, anyhow

⁴⁴² *zkrátka* = in short, in brief

⁴⁴³ SpCz: *nemohl* in literary Czech

⁴⁴⁴ SpCz: *co* here means *proč*

⁴⁴⁵ *koukat* = *dívat se*

⁴⁴⁶ Gr: *řekni* is the imperative form (*ty*) of *říct*

⁴⁴⁷ Sládek assumes that Vaněk thinks bad of him since Sládek is willing to help out the secret police

⁴⁴⁸ *zřejmě* = evidently

horší⁴⁵⁴, protože by to zaručeně⁴⁵⁵ nebyl nikdo tak férovej⁴⁵⁶ jako já! Já jsem totiž rovnej⁴⁵⁷, **na rozdíl od**⁴⁵⁸ jinejch⁴⁵⁹, já už mám prostě takovou mentalitu — i dnes! A to je tvá jediná⁴⁶⁰ klika⁴⁶¹, jestli to chceš vědět! Lidi jsou totiž velký svině! Velký! Anebo si snad myslíš, že by se tu našel druhej⁴⁶² takovej vůl, kterej by ti to celý⁴⁶³ **takhle**⁴⁶⁴ vyklopil⁴⁶⁵? Ty máš představu⁴⁶⁶ jak malej⁴⁶⁷ Jarda⁴⁶⁸! Kde si myslíš, že **žiješ**⁴⁶⁹!

Vaněk: Já vaši **upřímnost**⁴⁷⁰ samozřejmě oceňuji⁴⁷¹ —

Sládek: Víš ty vůbec, co já tím riskuju, že jsem k tobě tak férovej⁴⁷²? Co si na tobě vezmu, když to na mě práskneš⁴⁷³? Vždyť já se ti tady úplně dávám všanc⁴⁷⁴!

Vaněk: Já to nikomu neřeknu —

Sládek: Tak to někam napíšeš! Vraziš⁴⁷⁵ to do nějaký⁴⁷⁶ hry — oni ti ji seberou⁴⁷⁷ — a já budu zničenej⁴⁷⁸!

⁴⁴⁹ Gr: *kdybych* = If I would...

⁴⁵⁰ *slíbit někomu něco* = to promise something to someone; *slíbit* is perfective and *slibovat* (short -i!) is imperfective

⁴⁵¹ *našli* < *najít* (*najdu, najdeš...*; *našel*) = to find; *najít* is perfective

⁴⁵² SpCz: *jiného* in literary Czech (*é ~ ý*)

⁴⁵³ Gr: *by* is a conditional ("would be") marker; it is used several other times in this speech by Sládek

⁴⁵⁴ *horší* = worse

⁴⁵⁵ *zaručeně* = it's guaranteed, assuredly

⁴⁵⁶ SpCz: *ej ~ ý*

⁴⁵⁷ SpCz: *ej ~ ý*

⁴⁵⁸ *na rozdíl od* (+ genitive) = in contrast to..., unlike...

⁴⁵⁹ SpCz: *ej ~ ý*; he means *od jinejch lidí*

⁴⁶⁰ *jediný* = only, sole

⁴⁶¹ *klika* = stroke of luck

⁴⁶² SpCz: *ej ~ ý*, also in the words *takovej* and *kterej*

⁴⁶³ *to celý* = this whole thing, this whole story

⁴⁶⁴ *takhle* = just like this

⁴⁶⁵ *vyklopit něco* = to spill the beans about something, to let something out

⁴⁶⁶ *mít představu jako...* = to have an imagination like, to think like...

⁴⁶⁷ SpCz: *ej ~ ý*

⁴⁶⁸ *jako malej Jarda* = like a little kid, like a little fool

⁴⁶⁹ *žít* (*žiju, žiješ...*) = to live; Sládek reminds Vaněk that living in Czechoslovakia requires compromising and adapting to the times

⁴⁷⁰ *upřímnost* = honesty, sincerity (cf. *upřímný*)

⁴⁷¹ Note Vaněk's high-style speech in word-choice and form

⁴⁷² SpCz: *férovej* = fair (*ej ~ ý*); Sládek tries to gain Vaněk's sympathy by suggesting that he is taking a personal risk by being so kind to a dissident writer

⁴⁷³ *co si na tobě vezmu, když to na mě práskneš?* = what happens to me if you rat on me?

⁴⁷⁴ *dávat se všanc* = to stake one's reputation or livelihood on

⁴⁷⁵ *vražit něco někam* = to put or thrust something somewhere

⁴⁷⁶ SpCz: *nějaké* (fem, genitive, singular) in literary Czech (*é ~ ý*)

Vaněk: Můžete se spolehnout, nechám si to pro sebe —

Sládek: Fakt?

Vaněk: Fakt —

(Sládek otevře další láhev a naleje si. Pauza)

Pane sládku —

Sládek: Hm —

Vaněk: Kdyby⁴⁷⁹ se to **podářilo**⁴⁸⁰ — myslím⁴⁸¹ s tím skladem — co by pak bylo se starým Šustrem⁴⁸²?

Sládek: Co by s ním bylo? (Pauza) Ale stejně: jsou to paradoxy, co?

Vaněk: Hm —

Sládek: To ti teda řeknu —

(Pauza)

Vaněk: Pane sládku —

Sládek: Hm —

Vaněk: Ještě k tomu skladu — vy myslíte, že to povolí⁴⁸³? Vědí přece, že bych⁴⁸⁴ tam byl v teple —

Sládek: Prd vědí⁴⁸⁵ — (Pauza) Jsi ženatej⁴⁸⁶?

Vaněk: Ano —

Sládek: A děti máš?

Vaněk: Ne —

Sládek: Já tři. Jen abys věděl⁴⁸⁷ —

(Pauza)

⁴⁷⁷ *sebrat někomu něco (seberu, sebereš...)* = to take (here, confiscate) something from someone

⁴⁷⁸ SpCz: *ej ~ ý; zničenej* = ruined, destroyed

⁴⁷⁹ Gr: *kdyby* = if it would...; the conditional marker *by* is repeated in the concluding part to Vaněk's question

⁴⁸⁰ *podářit se* = to be successful, to turn out; *podářit se* is perfective

⁴⁸¹ *myslím...* = I mean...

⁴⁸² Presumably, starý Šustr works in the warehouse, and Vaněk wonders what would happen to Šustr if he started working there too

⁴⁸³ *povolit něco* = to permit or allow something; Vaněk is asking whether the secret police will allow his job transfer

⁴⁸⁴ Gr: *bych* = I would...

⁴⁸⁵ *prd vědí* = they know shit

⁴⁸⁶ SpCz: *ej ~ ý*

⁴⁸⁷ *jen abys věděl* = just so that you know

- Vaněk: Mohl byste⁴⁸⁸ případně⁴⁸⁹ argumentovat tím, že⁴⁹⁰ tam budu víc izolován⁴⁹¹ od lidí —
- Sládek: Ty, Ferdinande —
- Vaněk: Jde jim přece o to⁴⁹², abych⁴⁹³ nebyl ve styku⁴⁹⁴ s lidmi, ne?
- Sládek: Ty, Ferdinande —
- Vaněk: To by⁴⁹⁵ přece mohlo působit⁴⁹⁶, ne?
- Sládek: Ty, Ferdinande —
- Vaněk: Ano?
- Sládek: Hraješ mariáš⁴⁹⁷?
- Vaněk: Ne —
- Sládek: Já jo — měli jsme takovou prima partu⁴⁹⁸ — každý⁴⁹⁹ čtvrtek, víš — a co myslíš? Taky jsem toho musel kvůli nějakému⁵⁰⁰ Lojzovi Hlavatému nechat⁵⁰¹ —
- Vaněk: Hm —
- Sládek: Jen abys věděl, že to žádnéj⁵⁰² nemáme lehký⁵⁰³ — (Pauza) Ty, Ferdinande
-
- Vaněk: Ano?
- Sládek: Znáš mou starou⁵⁰⁴?
- Vaněk: Ne —

(Pauza)

⁴⁸⁸ *mohl byste* = you could...

⁴⁸⁹ *případně* = possibly, in that case

⁴⁹⁰ *argumentovat tím, že...* = to argue by saying that...

⁴⁹¹ *izolován od* (+ genitive) = isolated from; Vaněk is trying to give Sládek arguments to convince the police why it's better for Vaněk to have the relatively easy warehouse job

⁴⁹² *jde jim o to, že...* (< *jít někomu o to, že...*) = for them it has to do with the fact that...

⁴⁹³ Gr: *abych* = so that I...

⁴⁹⁴ *být ve styku s někým* = to be in contact with someone

⁴⁹⁵ Gr: *by* marks the conditional ("could")

⁴⁹⁶ *působit* = to have an effect, to work

⁴⁹⁷ Cult: *mariáš* is a card-game

⁴⁹⁸ *prima parta* = a fine group of guys

⁴⁹⁹ SpCz: *ej ~ ý*

⁵⁰⁰ SpCz: *nějakému* (masc, dative, singular) in literary Czech; see also the form of the last name *Hlavatému* (*é ~ ý*)

⁵⁰¹ It is unclear why Lojza Hlavatý disrupted Sládek's regular card game

⁵⁰² SpCz: *ej ~ ý*

⁵⁰³ *mít lehký* = to have it easy

⁵⁰⁴ Sládek is referring to his *stará žena*

- Sládek: Ty, Ferdinande —
- Vaněk: Ano?
- Sládek: Je to všechno na hovno⁵⁰⁵ —
- Vaněk: Já vím —
- Sládek: Prd víš! **Tobě je hej**⁵⁰⁶! Píšeš si ty svoje hry — koulíš sudy — a všichni ti můžou bejt⁵⁰⁷ ukradený⁵⁰⁸! Co ti vlastně schází⁵⁰⁹? Vždyť oni se tě, člověče, boje⁵¹⁰!
- Vaněk: **To snad ne**⁵¹¹ —
- Sládek: No fakt! Ale co já? O mě se žádněj⁵¹² nezajímá! O mně žádný⁵¹³ hlášení nikam **neposílaj**⁵¹⁴! Na mě si můžou houkat⁵¹⁵, jak chtějí! Mě mají v hrsti⁵¹⁶! Mě rozšlapnou⁵¹⁷ jak červa⁵¹⁸. Jak červa! Copak ty⁵¹⁹ — tobě je hej! (*Pauza*) Ty, Ferdinande —
- Vaněk: Ano?
- Sládek: Ale tu Bohdalku přitáhneš, vid' že jo⁵²⁰? Nevyflákneš se na to⁵²¹? Vid', že se na to nevyflákneš?
- Vaněk: Spolehněte se — ještě dnes jí **zavolám**⁵²² a celé to domluví⁵²³ —
- Sládek: A myslíš, že přijde?
- Vaněk: Udělám v té věci, co bude **v mých silách**⁵²⁴ —

⁵⁰⁵ *je to všechno na hovno* = it's all for shit

⁵⁰⁶ *být někomu hej* = someone's got it good, someone's sitting pretty

⁵⁰⁷ SpCz: *být* in literary Czech (*ej ~ ý*)

⁵⁰⁸ *všichni ti můžou bejt ukradený* = everyone can just go to hell as far as you're concerned

⁵⁰⁹ *scházet někomu něco* = someone lacks something

⁵¹⁰ SpCz: *boje se* is a form of *bát se* (*bojím se, bojíš se...*) = to be afraid of; the literary *oni* form is *bojí se*

⁵¹¹ *to snad ne* = that's hardly the case (literally, "that probably not")

⁵¹² SpCz: *ej ~ ý; žádněj člověk*

⁵¹³ SpCz: the literary form would be *žádné* (it modifies the neuter singular noun *hlášení* = report)

⁵¹⁴ SpCz: the literary form would be *posílají*; *posílat někomu něco* = to send something to someone, and the perfective form is *poslat*, which has an irregular conjugation (*pošlu, pošleš, pošle, pošleme, pošlete, pošlou*)

⁵¹⁵ *houkat si na někoho* = to yell at someone to one's heart's content

⁵¹⁶ *mít někoho v hrsti* = to have someone in the palm of your hand

⁵¹⁷ *rozšlapnout* = to crush

⁵¹⁸ *červ* = worm

⁵¹⁹ *copak ty...* = whereas you...

⁵²⁰ *vid' že jo?* = you will, won't you?

⁵²¹ *vyfláknout se na něco* = to forget about something, to pack something in

⁵²² *zavolat někomu* = to call someone (by phone); *zavolat* is perfective while *volat* is imperfective

⁵²³ *domluvit* = to come to an agreement

⁵²⁴ *v mých silách* = in my power, under my control

Sládek: Jste přece kamarádi, ne?
 Vaněk: To ano —
 Sládek: No počkej — říkal jsi, že jste kamarádi —
 Vaněk: To jsme —
 Sládek: No počkej — tak jste kamarádi, nebo ne?
 Vaněk: Ale ano —
 Sládek: V čem to teda vážně⁵²⁵? (*Pauza*) Hergot, může se přece stýkat, s kým chce!
 Vaněk: To jistě —
 Sládek: Je to přece, hergot, její nezadatelný⁵²⁶ právo!
 Vaněk: To jistě —
 Sládek: To je přece zásadní věc, hergot! (*Pauza*) A vůbec — nikdo přece nemusí vědět, kdo ji sem přitáh⁵²⁷! Bude to prostě družba s pracujícími⁵²⁸! Na tom přece nic není⁵²⁹!
 Vaněk: Taky si myslím —
 Sládek: Přitáhneš ji teda?
 Vaněk: Udělám v té věci, co bude v mých silách — ještě dnes jí zavolám — jsme kamarádi — na tom přece nic není —

(*Pauza*)

⁵²⁵ *v čem to teda vážně?* = what's the problem then?

⁵²⁶ SpCz: *nezadatelné* (neuter singular) in literary Czech (*é ~ ý*)

⁵²⁷ SpCz: *přitáhl* in literary Czech (*moh ~ mohl*)

⁵²⁸ *družba s pracujícími* = friendship with the workers; Sládek is suggesting an ideological justification for Bohdalová's visit

⁵²⁹ *na tom přece nic není* = there's nothing wrong with that

Audience: 7. díl hry

- Sládek: Ty, Ferdinande —
- Vaněk: Ano —
- Sládek: **Kdybys věděl**⁵³⁰, jak mě to všechno sere⁵³¹!
- Vaněk: Chápu to —
- Sládek: Prdlajs chápeš⁵³²! Ty si⁵³³ jen říkáš: je blbej⁵³⁴ — at' se vykecá⁵³⁵ —
- Vaněk: To si neříkám —
- Sládek: Proč nepiješ?
- Vaněk: Já piju —
- Sládek: Byl jsi na svačině?
- Vaněk: Ještě ne —
- Sládek: Vykašli se⁵³⁶ na svačinu —
- Vaněk: Já stejně nemám hlad —
- Sládek: Snad jsem blbej⁵³⁷, ale jsem férovej —
- Vaněk: To jste —
- Sládek: Chtěl jsem s tebou mluvit —
- Vaněk: Já vím —
- Sládek: Lidi jsou velký svině! Velký! Proč nepiješ?
- Vaněk: Já piju —
- Sládek: Byl jsi na svačině?
- Vaněk: Ještě ne —
- Sládek: Copak ty — tobě je hej —
- Vaněk: Jsem vám velice zavázán —
- Sládek: Je to všechno na hovno —

(Sládek otevře další láhev a naleje si. Pauza)

⁵³⁰ *kdybys věděl* = if only you knew...

⁵³¹ *srát někoho (seru, sereš...)* = to drive someone crazy (literally, "to shit someone")

⁵³² *prdlajs chápeš* = the shit you understand!

⁵³³ Gr: the *si* here indicates talking to oneself

⁵³⁴ SpCz: *ej ~ ý; blbý* = dumb, stupid

⁵³⁵ *at' se vykecá* = may he stop babbling already!

⁵³⁶ *vykašlat se na něco* = to forget about something; *vykašli se* is the imperative form

⁵³⁷ SpCz: *ej ~ ý*; also in *férovej*

Poslyš —

Vaněk: Ano?

Sládek: **Nevadí ti, že**⁵³⁸ **ti tykám**⁵³⁹?

Vaněk: Ne —

Sládek: Jestli ti to vadí, tak to řekni —

Vaněk: Nevadí mi to —

Sládek: Aspoň teda, že⁵⁴⁰ ti to nevadí —

Vaněk: Naopak: jsem rád, že jsme se sblížili⁵⁴¹ —

Sládek: "Jsem rád, že jsme se sblížili" — "oceňuji vaši upřímnost" — proč vlastně mluvíš tak — to — tak —

Vaněk: **Knižně**⁵⁴²?

Sládek: Jo —

Vaněk: Jestli vás to irituje⁵⁴³, tak —

Sládek: Mě nic neirituje — oceňuji, že jsme se sblížili — *prd*⁵⁴⁴!

Vaněk: Prosím?

Sládek: Prd!

(Pauza)

Vaněk: Pane sládku —

Sládek: Co je?

Vaněk: Musím už jít —

Sládek: Kam bys chodil?

Vaněk: Budou mě ve sklepě shánět —

Sládek: Však oni se neposerou! Je tam přece Šerkézy! Sed' tady a pij!

Vaněk: Vážně — budou **se zlobit**⁵⁴⁵ —

Sládek: Aha, už tě otravuju⁵⁴⁶, vid'/? No já vím — s Gottem a Bohdalovou, to jste mívali⁵⁴⁷ jiný⁵⁴⁸ večírky!

⁵³⁸ *vadit někomu, že...* = to bother or annoy someone that...

⁵³⁹ *tykat někomu* = to use the *ty* form with someone; the opposite is *vykat někomu*

⁵⁴⁰ *aspoň teda, že...* = as long as it...

⁵⁴¹ *sblížit se* = to become close

⁵⁴² *knižně* (< *kniha!*) = bookishly

⁵⁴³ *iritovat někoho* = to irritate someone

⁵⁴⁴ *prd!* = that's crap! (literally, *prd* means "fart")

⁵⁴⁵ *zlobit se na někoho* = to be angry at someone

Vaněk: **Je mi tu s vámi dobře**⁵⁴⁹, nechci jen, aby z toho byly nějaké řeči —
nemělo by to smysl⁵⁵⁰ — zvláště teď, kdy tu je perspektiva⁵⁵¹ té práce ve
skladu —

Sládek: Fakt je ti tu dobře?

Vaněk: Fakt —

Sládek: Neříkáš to jen tak?

Vaněk: Ne —

(Sládek otevře další láhev a naleje si. Pauza)

⁵⁴⁶ *otravovat někoho* = to bore someone to death

⁵⁴⁷ *mívat* is related to *mít*; *mívali* means "you all used to have..." (cf. *bývali* = used to be)

⁵⁴⁸ SpCz: *jiné* (masculine accusative plural) in literary Czech

⁵⁴⁹ *je někomu dobře* = someone is feeling good, having a good time

⁵⁵⁰ *nemělo by to smysl* (*nemá to smysl*) = it wouldn't make sense (it doesn't make sense)

⁵⁵¹ *perspektiva* = the prospect of...

Audience: 8. díl hry

- Sládek: Ferdinande —
- Vaněk: Ano?
- Sládek: Víš, co ja na tom **nejhorší**⁵⁵²?
- Váněk: Co?
- Sládek: Že já za boha⁵⁵³ nevím, co jim mám každej⁵⁵⁴ tejdén říkat — vždyť já o tobě **dohromady**⁵⁵⁵ nic nevím — do styku s tebou vlastně skoro nepřijdu⁵⁵⁶ — a těch **pár**⁵⁵⁷ blbostí, co zachytím⁵⁵⁸ — že se chodíš zašívát do laboratoře⁵⁵⁹ — že tě viděli párkrát ve městě s Maruškou z flaškovny — že ti kluci z údržby⁵⁶⁰ dělali doma něco na topení⁵⁶¹ — co s tím? No řekni — co jim mám furt⁵⁶² říkat? Co?
- Vaněk: Nezlobte se, ale v tom já vám můžu těžko⁵⁶³ pomoci —
- Sládek: Ale můžeš! Jen kdybys chtěl —
- Váněk: Já? Jak to?
- Sládek: Jsi přece inteligent⁵⁶⁴, ne? Máš přece politickej⁵⁶⁵ přehled⁵⁶⁶, ne? Píšeš, ne? Kdo jinej⁵⁶⁷ má vědět, co vlastně chtějí vědět, než ty?
- Vaněk: Promiňte, ale to snad —
- Sládek: Koukej, v tom skladě bys měl řů⁵⁶⁸ času — co by ti to udělalo⁵⁶⁹, kdybys mi to jednou tejdně⁵⁷⁰ hodil na papír⁵⁷¹? Za to ti snad stojím⁵⁷², ne? Budu

⁵⁵² *nejhorší* = the worst (*nej-* + comparative of adjective); *co je na tom nejhorší* = what the worst thing about it is

⁵⁵³ *za boha* = for the life of me (literally, "for god")

⁵⁵⁴ SpCz: *každý* in literary Czech (*ej ~ ý*); note also *tejden ~ týden*

⁵⁵⁵ *dohromady* = altogether, together

⁵⁵⁶ *přijít s někým do styku* = to come into contact with someone

⁵⁵⁷ *pár* (+ genitive case) = couple of

⁵⁵⁸ *zachytit něco* = to catch something (here, words)

⁵⁵⁹ *zašívát se do laboratoře* = to hide out in the lab

⁵⁶⁰ *údržba* = maintenance

⁵⁶¹ *dělat něco na topení* = to do something to your heating (presumably to fix something)

⁵⁶² SpCz: *furt* is spoken Czech for *pořád*

⁵⁶³ *těžko* = hardly, only with difficulty

⁵⁶⁴ Cult: the word *inteligent* refers to a member of the intelligentsia, the educated elite; in this context, it has an added association with political dissidentism

⁵⁶⁵ SpCz: *ej ~ ý*

⁵⁶⁶ *politický přehled* = a grasp (overview) of politics

⁵⁶⁷ SpCz: in literary Czech, *kdo jiného* = who else

nad tebou držet ochrannou ruku⁵⁷³! Budeš se tam mít jak prase v žitě⁵⁷⁴! I pivo si tam budeš moct **nosit**⁵⁷⁵ — kolik budeš chtít! Pro tebe to přece musí bejt⁵⁷⁶ hračka! Jsi přece, sakra⁵⁷⁷, spisovatel! Ten Tonda Mašků je fakt slušnej⁵⁷⁸ kluk a fakt to potřebuje — tak ho nemůžem⁵⁷⁹ přece nechat ve štychu⁵⁸⁰! Anebo jsme si, sakra, neřekli, že budem⁵⁸¹ táhnout za jeden provaz? Že si budem pomáhat? Že budem zkrátka parta? **Neťukli** jsme si⁵⁸² snad na to? No řekni — ťukli jsme si na to, nebo neťukli?

Vaněk: No dobře, ale —

Sládek: Všechno teď, Ferdinande, záleží na⁵⁸³ tobě! Když nám píchneš⁵⁸⁴, bude všechno dobrý⁵⁸⁵! Ty pomůžeš mně, já jemu, on mně a já zas tobě! Nebudem si přece dělat z života⁵⁸⁶ **peklo**⁵⁸⁷! (Pauza) No — co koukáš?

Váněk: Já nekoukám —

(Pauza)

Sládek: Měl bys **přímej**⁵⁸⁸ vliv na to, co o tobě budou vědět — to přece není k zahození⁵⁸⁹ —

Vaněk: Já vím —

(Pauza)

⁵⁶⁸ SpCz: *fůra* = spousta, mnoho

⁵⁶⁹ *co by ti to udělalo, kdybys...* = what would it cost you if you...

⁵⁷⁰ SpCz: *týdně* (*ej ~ ý*)

⁵⁷¹ *hodit něco na papír* = to throw something on paper

⁵⁷² *za to ti snad stojím, ne?* = I deserve it, don't you think?

⁵⁷³ *držet ochrannou ruku nad někým* = to hold a protective hand over someone

⁵⁷⁴ *jako prase v žitě* = like a hog in rye (ie, like a pig in mud)

⁵⁷⁵ *nosit někam* = to bring to, to carry to

⁵⁷⁶ SpCz: *být* (*ej ~ ý*)

⁵⁷⁷ *sakra* = jeez (an interjection)

⁵⁷⁸ SpCz: *ej ~ ý*

⁵⁷⁹ SpCz: *nemůžeme* in literary Czech

⁵⁸⁰ *nechat ve štychu* = to leave in the lurch

⁵⁸¹ SpCz: *budeme* in literary Czech; the spoken form is repeated several times

⁵⁸² *ťuknout si* = to clink glasses to

⁵⁸³ *záležet na něčem nebo na někom* = to depend upon something or someone

⁵⁸⁴ *píchnout někomu* = to give someone a hand

⁵⁸⁵ SpCz: *dobré* in literary Czech since *všechno* is neuter (*é ~ ý*)

⁵⁸⁶ *život* = life

⁵⁸⁷ *peklo* = hell (cf. *péct* = to bake!)

⁵⁸⁸ *přímý* (SpCz: *ej ~ ý*) = direct

⁵⁸⁹ *to přece není k zahození* = after that's nothing to sneeze at (literally, "to throw away")

Sládek: A v tom skladu by to bylo přece taky dobrý⁵⁹⁰, ne? Teplo — fůra času —

Váněk: Bylo by to výborné —

(*Pauza*)

Vaněk: Pane sládku —

Sládek: Co je?

Vaněk: Já jsem vám opravdu velmi vděčen za vše, co jste pro mne udělal — vážím si toho, protože sám vím nejlíp⁵⁹¹, jak je takový postoj⁵⁹² dnes vzácný⁵⁹³ — vytrhl jste mi tak říkajíc trn z paty⁵⁹⁴, protože já vážně nevím, co bych si bez vaší pomoci počal⁵⁹⁵ — to místo ve skladu by pro mne znamenalo větší úlevu⁵⁹⁶, než si možná myslíte — jenomže já — nezlobte se — já přece nemůžu donášet⁵⁹⁷ sám na sebe —

Sládek: Jaký⁵⁹⁸ donášení? Kdo tady mluví o donášení?

Vaněk: Nejde o mě — mně to uškodit⁵⁹⁹ nemůže — ale jde přece o princip! Já se přece z principu nemůžu podílet⁶⁰⁰ na —

Sládek: Na čem? No jen to řekni! Na čem se nemůžeš podílet?

Váněk: Na praxi⁶⁰¹, s kterou nesouhlasím —

(*Krátká, napjatá⁶⁰² pauza*)

Sládek: Hm. Tak nemůžeš. Ty teda nemůžeš. To je výborný⁶⁰³! Teď ses teda vybarvil⁶⁰⁴! Teď ses teda ukázal⁶⁰⁵! (*Sládek vstane a začne rozčileně přecházet po místnosti*) A co já? Mě v tom necháš⁶⁰⁶, vid'?' **Na mě se vykašleš**⁶⁰⁷! Já

⁵⁹⁰ SpCz: *dobré* in literary Czech since *to* is neuter (*é ~ ý*); note Vaněk's response in which he uses the literary ending on *výborné*

⁵⁹¹ *vědět nejlíp* = to know best of all

⁵⁹² *postoj* = position, stance, attitude

⁵⁹³ *vzácný* = rare, valuable

⁵⁹⁴ *vytrhnout trn z paty* = to pull a thorn from one's heel

⁵⁹⁵ *co bych si počal* = what I would have done

⁵⁹⁶ *větší úlevu* = greater relief

⁵⁹⁷ *donášet na někoho* = to report or inform on someone (to the secret police)

⁵⁹⁸ SpCz: *jaké* in literary Czech since *donášení* is neuter singular (*é ~ ý*)

⁵⁹⁹ *uškodit* = *udělat škodu* = to do harm

⁶⁰⁰ *podílet se na něčem* = to share in, to take part in

⁶⁰¹ *praxe* = act, activity, action

⁶⁰² *napjatý* = tense

⁶⁰³ SpCz: *é ~ ý*

⁶⁰⁴ *vybarvit se* = to show one's true colors

⁶⁰⁵ *ukázat se* = to show or reveal yourself

⁶⁰⁶ *nechat někoho v něčem* = to leave someone in something

⁶⁰⁷ *vykašlat se na něco* = to not give a damn about something

můžu bejt⁶⁰⁸ svině! Já se v tom bahně⁶⁰⁹ můžu patlat⁶¹⁰, na mně nezáleží⁶¹¹, já jsem jen obyčejnej⁶¹² pivovarskej trouba — ale pán, ten se podílet nemůže! Já se pošpinit⁶¹³ můžu — jen když pán **zůstane**⁶¹⁴ čistej! Pánovi, tomu jde o princip! Ale co **ostatní**⁶¹⁵, na to už nemysli! Jen když on je hezkej! Princip je mu milejší než člověk! To jste celí vy⁶¹⁶!

Vaněk: Kdo my?

Sládek: No vy! Inteligenti! Páni! To jsou jen samý⁶¹⁷ hladký řečičky⁶¹⁸, jenomže vy **si** to můžete **dovolit**⁶¹⁹, protože vám se nic nemůže stát⁶²⁰, o vás je vždycky zájem, vy si to vždycky umíte zařídit⁶²¹, vy jste nahoře, **i když**⁶²² jste dole, zatímco obyčejnej⁶²³ člověk se tady plahočí⁶²⁴ a má z toho prd⁶²⁵ a nikde se nedovolá⁶²⁶ a každěj⁶²⁷ se na něho vysere⁶²⁸ a každěj⁶²⁹ s ním zamete⁶³⁰ a každěj⁶³¹ si na něho houkne⁶³² a život žádněj⁶³³ nemá a nakonec ještě o něm páni řeknou, že nemá principy! Teplej⁶³⁴ flek⁶³⁵ ve skladu, to

⁶⁰⁸ SpCz: *ej ~ ý*

⁶⁰⁹ *bahno* = mud

⁶¹⁰ *patlat* = to mess around in

⁶¹¹ *na mně ne záleží* = you don't care a bit about me

⁶¹² SpCz: *ej ~ ý*; also with other adjectives in this monologue by Sládek

⁶¹³ *pošpinit se* = to get oneself dirty (cf. *špinavý*)

⁶¹⁴ *zůstat* (*zůstanu, zůstaneš...*) = to remain, stay; *zůstat* is perfective and the imperfective form is *zůstávat*

⁶¹⁵ *ostatní* = others, the rest (of us)

⁶¹⁶ *to jste celí vy* = that's you (plural) all over

⁶¹⁷ SpCz: *samý* in literary Czech since the word *řečičky* is plural

⁶¹⁸ *hladký řečičky* = smooth talk (literally, "smooth little speeches")

⁶¹⁹ *dovolit si něco* = to allow oneself something, to permit oneself to have something; *dovolit si* is perfective

⁶²⁰ *stát se někomu něco* = something happens to someone

⁶²¹ *zařídit si něco* = to arrange something (for one's benefit), to take care of something

⁶²² *i když* = even though, although

⁶²³ SpCz: *ej ~ ý*

⁶²⁴ *plahočit se* = to work like a horse

⁶²⁵ *mít z toho prd* = to get crap out of it

⁶²⁶ *nikde se nedovolá* = never manages to be heard

⁶²⁷ SpCz: *ej ~ ý*

⁶²⁸ *vysrat se na někoho* = to not give a crap about someone

⁶²⁹ SpCz: *ej ~ ý*

⁶³⁰ *zamést s někým* = to mop the floor with someone

⁶³¹ SpCz: *ej ~ ý*

⁶³² *houknout si na někoho* = to yell at someone

⁶³³ SpCz: *ej ~ ý*

⁶³⁴ SpCz: *ej ~ ý*

⁶³⁵ *flek* = cushy job

bys ode mě vzal⁶³⁶ — ale vzít si i kousek⁶³⁷ toho svinstva⁶³⁸, v kterým⁶³⁹ se musím denně brodit⁶⁴⁰, to už se ti nechce! Vy jste všichni moc **chytrý**⁶⁴¹, moc dobře to máte spočítaný⁶⁴², moc dobře se o sebe umíte **postarat**⁶⁴³! Principy! Principy! Bodejť byste si je nechránili⁶⁴⁴, ty svý⁶⁴⁵ principy — vám se totiž výborně zhodnotěj⁶⁴⁶, vy si je totiž výborně prodáte⁶⁴⁷, vy **si** na nich totiž pěkně **vyděláte**⁶⁴⁸, vás ty principy totiž živěj⁶⁴⁹ — ale co já? Já za ně můžu dostat jen napráskáno⁶⁵⁰! Vy **máte** vždycky **šanci**⁶⁵¹ — ale jakou šanci mám já? O mě se žádněj nepostará, mě se žádněj nebojí, o mně žádněj nenapíše, mně žádněj nepomůže, o mě se nikdo nezajímá, já jsem tak dobrej⁶⁵² na to⁶⁵³, abych dělal hnůj⁶⁵⁴, z kterýho⁶⁵⁵ ty vaše principy porostou⁶⁵⁶! Ty se jednou vrátíš mezi ty svý⁶⁵⁷ herečky — budeš **hrdina**⁶⁵⁸ — ale co já? Kam já se můžu vrátit? Kdo **si** mě **všimne**⁶⁵⁹? Kdo mý⁶⁶⁰ činy⁶⁶¹ ocení⁶⁶²? Co já mám za života⁶⁶³? Co mě čeká? Co?

⁶³⁶ vzal < vzít od někoho něco = to take something from someone

⁶³⁷ kousek = a small part of

⁶³⁸ svinstvo = swinery, load of pig's crap (cf. svině)

⁶³⁹ SpCz: v kterém (locative singular neuter) in literary Czech (é ~ ý)

⁶⁴⁰ brodit se = to slog through

⁶⁴¹ chytrý = clever; SpCz: chytrí in literary Czech since vy is masculine animate plural

⁶⁴² mít něco spočítaný = to have something figured out

⁶⁴³ postarat se o (+ accusative case) = to take care of something or someone; postarat se is perfective, and the imperfective form is starat se

⁶⁴⁴ bodejť byste si je nechránili = and why shouldn't you keep them

⁶⁴⁵ SpCz: é ~ ý

⁶⁴⁶ SpCz: zhodnotí se = will gain in value (third-person plural) in literary Czech; note also živěj (žít) soon after

⁶⁴⁷ prodat něco = to sell something

⁶⁴⁸ vydělat si = to earn money, to earn a living; vydělat si is perfective, and the imperfective form is vydělávat si

⁶⁴⁹ živit někoho = to provide someone a livelihood (cf. život)

⁶⁵⁰ dostat napráskáno = to get a good beating

⁶⁵¹ mít šanci = to have a chance, to stand a chance

⁶⁵² SpCz: ej ~ ý

⁶⁵³ být dobrý na něco = to be good for something

⁶⁵⁴ na to, abych dělal hnůj = for making (of me) fertilizer

⁶⁵⁵ SpCz: z kterého (é ~ ý) in literary Czech (genitive masculine singular)

⁶⁵⁶ porostou < porůst = to grow

⁶⁵⁷ SpCz: své in literary Czech since the word herečky is feminine plural (é ~ ý)

⁶⁵⁸ hrdina = hero

⁶⁵⁹ všimnout si (+ genitive case) = to notice someone or something; všimnout si (všimnu si, všimneš si...) is perfective, and the imperfective form is všímat si

⁶⁶⁰ SpCz: mé in literary Czech since the word činy is plural (é ~ ý)

⁶⁶¹ činy = actions, activities

⁶⁶² ocenit = to value

(Sládek *zhrouceně*⁶⁶⁴ *klesne*⁶⁶⁵ na své místo, položí hlavu Vaňkovi na *hrud'*⁶⁶⁶ a začne *hlasitě štkát*⁶⁶⁷. Po chvíli se *uklidní*⁶⁶⁸, *vzhlédne*⁶⁶⁹ na Vaňka a *tiše se ozve*⁶⁷⁰)

Ferdinande —

Váněk: Hm —

Sládek: Jseš⁶⁷¹ kamarád?

Vaněk: Jsem —

⁶⁶³ *co já mám za života?* = what kind of life do I have?

⁶⁶⁴ *zhrouceně* = despondently

⁶⁶⁵ *klesnout* = to sink down (into a chair)

⁶⁶⁶ *hrud'* = chest

⁶⁶⁷ *štkát* = to sob

⁶⁶⁸ *uklidnit se* = to quiet down

⁶⁶⁹ *vzhlédnout na někoho* = to look up at someone

⁶⁷⁰ *tiše se ozve* = quietly awakens

⁶⁷¹ SpCz: *jsi* in literary Czech

Audience: 9. (poslední) díl hry

Sládek: Prosím tě, **dojdi pro ni**⁶⁷² — teď hned ji sem přived⁶⁷³ — prosím tě o to⁶⁷⁴ — (Pauza) Řekni jí: Jiřinko⁶⁷⁵ — je tam se mnou jeden kamarád — takovej⁶⁷⁶ pivovarskej trouba — ale férovej chlap — (Pauza) Vybojuju⁶⁷⁷ ti to místo ve skladě — žádný⁶⁷⁸ hlášení od tebe nebudu chtít — jen tohle, prosím tě, zařid⁶⁷⁹ — (Pauza) Uděláš to pro mě? Vid', že to pro mě uděláš? Na jedinej večer — pak mi už bude dobře — pak už bude všechno jiný⁶⁸⁰ — pak už budu vědět, že jsem nežil nadarmo⁶⁸¹ — že ten můj posranej⁶⁸² život nebyl tak úplně⁶⁸³ posranej — přivedeš⁶⁸⁴ ji? (Pauza; pak Sládek uchopí Vaňka za šaty⁶⁸⁵ a začne mu zoufale⁶⁸⁶ vykřikovat⁶⁸⁷ do tváře⁶⁸⁸) Jestli ji nepřivedeš — já — já nevím — já snad⁶⁸⁹ — já snad — já snad — (Sládek se tiše rozpláče⁶⁹⁰ a opět položí hlavu Vaňkovi na hrud'. Pauza; po chvíli se Sládkovo štkání⁶⁹¹ proměnit⁶⁹² zvolna⁶⁹³ v hlasité chrápání⁶⁹⁴. Vaněk chvíli vyčká⁶⁹⁵, pak položí Sládkovou hlavu na stůl, tiše vstane a zamíří⁶⁹⁶ ke dveřím. Tam se zastaví⁶⁹⁷, otočí se⁶⁹⁸, chvíli váhá⁶⁹⁹, načez⁷⁰⁰ řekne ke spícímu⁷⁰¹ Sládkovi)

⁶⁷² *dojdi* (imperative) < *dojít pro někoho* = to go get someone; *dojít* is perfective, and it conjugates like *do-* + the verb *jít* (*jdu, jdeš...*; *šel, šla*)

⁶⁷³ Gr: *přived'* (imperative) < *přivést* = to bring

⁶⁷⁴ Gr: the verb *prosít* takes the preposition *o* + accusative = to ask or beg for something

⁶⁷⁵ Bohdalová's first name is Jiřina, and Sládek uses the endearing form Jiřinka

⁶⁷⁶ SpCz: *ej ~ ý*, also many more examples in Sládek's monologue here

⁶⁷⁷ *vybojovat někomu něco* = to secure, get, gain

⁶⁷⁸ SpCz: *é ~ ý*

⁶⁷⁹ Gr: *zařid'* (imperative) < *zařídít* = to arrange something

⁶⁸⁰ SpCz: *é ~ ý*

⁶⁸¹ *nadarmo* = in vain

⁶⁸² *posranej* = crappy (literally, "shit-covered")

⁶⁸³ *úplně* = completely

⁶⁸⁴ *přivést (přivedu, přivedeš...; přivedl) někoho* = to bring someone to somewhere; *přivést* is perfective

⁶⁸⁵ *uchopit někoho za šaty* = to grab someone by the clothes

⁶⁸⁶ *zoufale* = desperately

⁶⁸⁷ *vykřikovat* = to scream

⁶⁸⁸ *do tváře* = at his face

⁶⁸⁹ *já snad* = I will likely... (Sládek doesn't finish his sentence here)

⁶⁹⁰ *rozplákat se* = to break out in sobs

⁶⁹¹ *štkání* (< *štkát*) = sobbing

⁶⁹² *proměnit v něco* = to change into something

⁶⁹³ *zvolna* = gradually

⁶⁹⁴ *chrápání* (< *chrápat*) = snoring

⁶⁹⁵ *vyčkat* = to wait

⁶⁹⁶ *zamířit k* (+ dative case) = to head toward

⁶⁹⁷ *zastavit se* = to stop; *zastavit se* is perfective and the imperfective form is *zastavovat se*

Vaněk: Nebud'íte smutnej⁷⁰² —

(Vaněk odejde. Krátce nato⁷⁰³ se ozve⁷⁰⁴ zaklepání⁷⁰⁵. Sládek se ihned probere, je po krátkém spánku opět zcela **střízlivý**⁷⁰⁶ a chová se⁷⁰⁷ přesně jako na začátku hry: zřejmě **zapomněl na**⁷⁰⁸ vše, co předcházelo⁷⁰⁹)

Sládek: Dál —

(Do místnosti vstoupí Vaněk, dopíná si poklopec)

Á, pan Vaněk! Pojd'íte dál! Posad'íte se —

(Vaněk usedne)

Dáte si pivo?

(Vaněk přikyvne; Sládek vytáhne z basy láhev, otevře ji, naleje do dvou sklenek, z nichž jednu přisune před Vaňka. Vaněk ji okamžitě vypije)

Tak co? Jak to jde?

Váněk: Je to všechno na hovno —

(Opona padá)

Konec hry

⁶⁹⁸ *otočit se* = to turn around

⁶⁹⁹ *váhat* = to hesitate

⁷⁰⁰ *načež* = after which, then

⁷⁰¹ *spící* (< *spát*) = sleeping

⁷⁰² Vaněk speaks for the first time in spoken Czech and effectively assumes Sládek's role

⁷⁰³ *krátce nato* = soon after

⁷⁰⁴ *ozvat se* = to resound, to be heard

⁷⁰⁵ *zaklepání* = knocking

⁷⁰⁶ *střízlivý* = sober

⁷⁰⁷ *chovat se* = to behave

⁷⁰⁸ *zapomenout* (*zapomenu*, *zapomeneš...*; *zapomněl*) *na něco* = to forget about something; *zapomenout* is perfective and the imperfective form is *zapomínat*

⁷⁰⁹ *předcházet* = to come before, to take place before

Bolded Words with Additional Contexts

Úvod

postava: character (in a book or play)

Film stojí především na postavách a dialozích. The film stands foremost on its characters and their dialogue. Které jsou vaše oblíbené filmové nebo literární postavy? Which literary or film characters are your favorite?

inspirovaný čím: inspired by something

Ta skupina je inspirovaná hlavně alternativní hudbou. The group is inspired mostly by alternative music. Vědci otestují elektrárnu inspirovanou Sluncem. Scientists will test a power plant inspired by the Sun.

zkušenost (f): experience

Lhota je pražský cyklista s celosvětovými zkušenostmi. Lhota is a Prague cyclist with world experience(s). Jaké máte zkušenosti s Pendolinem? What kind of experiences with the Pendolino have you had?

soukromý: private

Neziskové organizace si budou půjčovat dobrovolníky od soukromých firem. Non-profit organizations will borrow volunteers from private companies. Soukromé školy nebudou dostávat peníze od vlády. Private schools will not be getting money from the government.

premiéra: premiere of the play

Blíží se premiéra hry. The premiere of the play is getting close. Národní divadlo uvádí premiéru hry utajeného autora. The National Theater presents the premiere of a play by a secret author.

profesionální: professional

Je profesionální řidič a za volantem tráví hodně času. He's a professional driver and spends a lot of time behind the wheel. Vznikla Unie profesionálních designérů ČR. The Union of Czech Professional Designers has been established.

scéna: stage, scene

KSČM je skvrnou na české politické scéně. The Communist Party is a blot on the Czech political scene. Labutí jezero opět na scéně Státní opery Praha. Swan Lake is back on the stage of Prague's State Opera.

poprvé (podruhé, potřetí...): for the first time

Tak jsem si poprvé v životě koupila e-book. So I bought an e-book for the first time in my life. Notebooků se poprvé prodalo více než desktopů. For the first time more laptops were sold than desktops.

I.

nalevo/napravo: on the left/on the right

Zelený dům stojí nalevo od bílého domu. A green house stands to the left of a white house. Eva si sedla napravo ode mne. Eva sat down to my right.

nad/pod čím: above/below

Nad námi pořád svítilo slunce, ale v dálce byly vidět blesky. Above us the sun was still shining, but in the distance could be seen lightning.

V Krknoších spadla lavina, jsou pod ní dva lidé. *In the Krknoše mountains there was an avalanche, and under it are two people.*

zed' (f): wall

*Na zdi chaty je připevněn patriotický nápis. On the wall of the cabin is affixed a patriotic sign.
Hladová zed' je hradba na pražském Petříně. The Hunger Wall is a defensive fortification in Prague's Petřín park.*

viset (visí): to hang (on a wall)

*Po zdech viselo mnoho větších a menších obrazů. Along the walls hung many bigger and smaller pictures.
Před úřadem visí vlajka Tibetu. In front of the department hangs the flag of Tibet.*

sbírka: collection of something

*Dobrovolníci předali sbírku hraček do kojeneckého ústavu. Volunteers handed over a collection of toys to the orphanage.
Knihovna nabízí přístup k plným textům digitalizovaných sbírek české poezie. The library offers access to the full texts of digitalized collections of Czech poetry.*

různý: various, different

*Vlasy barvíme různými technikami a v různých odstínech. We color hair using various methods and in various shades.
Bolesti hlavy mají různé příčiny. Headaches have various causes.*

nápis: sign

*Přestaňte si reklamních nápisů všímat. Stop noticing advertizing signs.
Kvůli neonovým nápisům ta historická budova přišla o svoji charakteristickou tvář. Because of neon signs, the historical building has lost its characteristic look.*

hromada: pile of something

*Úředník ukázal na hromadu papírů na stole. The administrator indicated the pile of papers on his desk.
Padl na kolena a rozhazoval zlato kole sebe, hladil velké hromady mincí. He fell on his knees and was throwing gold all around him and caressing the big piles of coins.*

prázdný: empty

*Hřbitov je přístav prázdných lodí. A graveyard is a harbor for empty boats.
Nevěnujeme se prázdnému teoretizování. We don't devote ourselves to empty theorizing.*

vedle čeho: next to

*Stát na pódiu vedle Karla Gotta je fantastické. To stand on a podium next to Karel Gott is fantastic.
Káhira: pyramidy vedle mrakodrapů. Cairo: pyramids next to sky-scrapers.*

roh: corner

*Okna mohou být úplně všude — na stěnách, ve stropě, ale i v rozích místností. Windows can be absolutely everywhere — in the walls, in the ceiling, and even in the corners of rooms.
V rohu stál kostlivec a chyběla mu lebka. In the corner stood a skeleton and it lacked a skull.*

místnost (f): room

*Všichni v místnosti nehnutě stojí. Everyone in the room stands motionless.
Každá z těch místností měla své kouzlo. Every one of those rooms had its own charm.*

hlasitě: outloud, loudly

Kdy hlasitěji křičet, když ne teď. When to scream louder, if not now.

Klienti bank si hlasitě stěžují na poplatky. Bank customers complain loudly about fees.

chvilka (chvíle): moment

Ještě mi chvilku zpívej. Sing for me a moment more.

Mám kočku čistě domácí — ven nechodí, jen v létě bude se mnou chvilkami na balkóně. I have a purely indoor cat — she doesn't go outside, she will at times be with me on the balcony in the summer.

vstoupit (vstoupím, vstoupíš...; P; I: vstupovat): to enter

Kdy vstoupíme mezi civilizované země světa? When will we enter among the civilized countries of the world?

Do hlavy mi vstupují slova, která jsem už mnoho let neslyšela. Words enter into my head that I haven't heard for many years.

pojd'te dál: come in

Vítám Vás, pojd'te dál. Welcome, come on in.

Jen pojd'te dál. Come right in.

posad'te se: sit down

Pojd'te dál a posad'te se, prosím. Come in and sit down.

Posad' se k nám. Sit with us.

nalít (naleju, naleješ...; nalil; P; I: nalévat): to pour

Naleju ti pěkně čistou vodičku. I'll pour you a nice glass of pure water.

Naléváme vždycky jen do poloviny sklenky. We always pour only to fill half the glass.

ožralý: drunk

Já jsem nic o ožralých fanoušcích nepsal. I didn't write anything about drunken fans.

Ožralému se špatně plave. A drunk swims poorly.

zvyklý (na co): used to or accustomed to

Je z Havaje a ještě není zvyklá na naše evropské klima. She's from Hawaii and still isn't used to our European climate.

Švédové jsou zvyklí na přednášky v angličtině. Swedes are used to lectures in English.

zvyknout si (zvyknu si, zvykneš si...; zvyknul si; P; I: zvykat si) na co: to get used to something

Zvykli jsme si na příjemnosti moderní civilizace. We've gotten used to the comforts of modern civilization.

Nezvyknu si na to asi nikdy. I will probably never get used to it.

to už je taková tradice: it's a sort of tradition

Po návštěvě sadu peču klasický jablečný páj, to už je taková tradice. After going to the orchard I bake a classic apple pie, it's a sort of tradition.

Jsme největší konzumenti piva — to už je taková tradice. We are the biggest consumers of beer — it's a sort of tradition.

mohlo by to být horší: it could be worse

Hlavu vzhůru, mohlo by to být horší! Head up, it could be worse!

Jak by to mohlo být horší? How could it be worse?

dopít (dopiju, dopiješ...; dopil; P): to drink up, to finish drinking something

Dopili jsme čaj a vyrazili. We drank up the tea and left.

Když nedopiju víno první večer, jak dlouho ho můžu skladovat? If I don't finish the bottle of wine the first evening, how long can I keep it?

radit (radím, radíš...; I; P: poradit) komu: to advise, give advice to someone

Poradili jsme mu neváhat. We advised him to not hesitate.

Věř nám, radíme ti oba dobře. Trust us, we're both giving you good advice.

věřit (věřím, věříš...; I) komu: to believe or trust someone

Nevěřili jsme vlastním očím. We didn't believe our own eyes.

Když mi budete tvrdit něco, co není pravda, nebudu vám věřit. If you're going to assert something that isn't true, I'm not going to believe you.

to fakt nemá cenu: it really isn't worth it

To fakt nemá cenu, já tu končím. It really isn't worth it, I'm done here.

To fakt nemá cenu komentovat. It's really not worth commenting on.

zvlášť: especially, particularly

Poslední dobou jsem děsně zapomnětlivý, zvlášť když piju. Lately I've been terribly forgetful, especially when I'm drinking.

Kouřením se zvlášť nechlubím. I'm not especially proud of my smoking.

chápat (chápu, chápeš...; I; P: pochopit): to understand, comprehend

Já ty lidi nechápu. I don't understand those people.

Nechápeme design jako hezký obrázek, ale jako vizuální organizaci informací. We understand design not as a pretty picture but as the visual organization of information.

vlastně: really, actually, anyway

Jak to vlastně všechno začalo? How did it all actually begin?

Kdo vlastně čte bulvár? Who reads the tabloids anyway?

pivovar: brewery

Vaněk pracuje v pivovaru. Vaněk works in a brewery.

Celý svět zažívá boom malých pivovarů. The whole world is experiencing a micro-brewery boom.

II.

stejně: all the same

Odpor je zbytečný, stejně budete asimilováni. Resistance is futile, you will be assimilated all the same.

Pivo je stejně kalorické jako mléko. Beer has the same number of calories as milk.

říct (řeknu, řekneš...; řekl; P; I: říkat) co komu: to say something to someone, to tell

Nikdy ti neřeknu, co si vlastně myslím. I will never tell what I really think.

Řekli jsme si, že chceme být první. We told ourselves that we wanted to be first.

původně: originally

Sloní chobot mohl být původně šnorchl. An elephant's trunk could have originally been a snorkle.

Odkud původně pocházel se nám nepodařilo zjistit. Where he was originally from we didn't manage to find out.

chlastat (chlastám, chlastáš...; I): to chug, to guzzle, to booze it up

Já nechlastám každéj druhej den jako ty. I don't booze it up every other day like you do.

Chlatali jsme u kámoše rum. We were at a friend's house guzzling rum.

hlavně: mainly

Hezké svátky přejeme hlavně pomocí sms. We wish Happy Holidays mainly by text-message.

Pražané si připlatí hlavně za elektřinu a nájmy. Praguers will pay more mainly for electricity and rent.

úředník: bureaucrat, office-worker

Černá Hora zakazuje úředníkům YouTube. Montenegro forbids its bureaucrats from using YouTube.

Rozhodl o tom úředník, který chtěl být papežštější než papež. It was decided by a bureaucrat who wanted to be more papal than the pope.

pořád: all the time, continually

Bojím se pořád, ale dělám to. I'm continually afraid, but I'm doing it.

Všechno se pořád mění. Everything is continually changing.

život: life

Co si o posmrtném životě myslí křesťanství a islám? What do Christianity and Islam think of the after-life?

Klíčem k dlouhému životu je lenost. The key to a long life is laziness.

najednou: all of a sudden

Najednou nefunguje heslo. All of a sudden my password doesn't work.

Najednou byla všude krev. Suddenly there was blood everywhere.

přelít (přeleju, přeleješ...; P; I: přelévat): to pour from one thing to another

Kříze v USA se přelévá do Evropy. The crisis in the USA is flowing over to Europe.

Přelil jsem čtvrt litru alkoholu do vody a promíchal. I poured a quarter liter of alcohol into the water and mixed.

osobně: personally

Osobně si myslím, že je nesmysl. Personally I think it's nonsense.

Osobně znám ženu, která denně pila dvě až tři sklenky sójového mléka. I personally know a woman who drank from two to three glasses of soymilk every day.

pozvat (pozvu, pozveš...; P; I: zvat) koho: to invite someone

Příště si pozveme mistra světa ve vaření švestkových knedlíků. Next time we'll invite the world-champion maker of plum dumplings.

Pozval jsem pár lidí. I invited a few people.

sranda: a fun time, a blast

Život je sranda. Life's a blast.

Na srandu není čas. There's no time for fun.

bacha na koho: watch out for someone

Bacha na kuřáky! Watch out for smokers!

Bacha na chlapy — někteří jsou vážně dost divní! Watch out for guys — some are really quite strange!

před čím (with time expressions): ago

Před třema lety jsem tam byla poprvé. I was there for the first time three years ago.

Před mnoha lety žil jednou jeden malý princ. Once upon a time many years ago there lived a little prince.

scházet se (scházíme se, scházíte se, scházejí se; I; P: sejít se): to get together

*Scházíme se vždy u někoho z nás doma. We always get together at one of our houses.
Sejdeme se příští týden v pondělí. We'll meet next week on Monday.*

vyprávět (vyprávím, vyprávíš...; I) o čem: to talk or tell stories about something

Nesnáším, když někomu něco vyprávím a on mě nevnímá. I can't stand it when I'm telling someone something and he isn't paying attention to me.

Lidé si vyprávěli o posledních událostech. People were telling each other about recent events.

záleží na čem: it depends on something

To záleží jen na vás. It depends only on you.

Záleží na úhlu pohledu. It depends on your point of view.

jindy: at another time or at other times

Kdy jindy než teď? When otherwise if not now?

Bude někdy jindy – a jinde. It will be at some other time – and some other place.

třeba i: maybe even

Zapamatujte si česká a třeba i anglická slova pro následující odborné pojmy. Memorize the Czech (and maybe even the English) words for the following technical terms.

Jestli s tím doktorka nic neudělá, tak budu hledat někoho jiného, třeba i v Praze. If the doctor doesn't do anything about it, then I will look for someone else, maybe even in Prague.

jen tak čistě mezi náma: just purely between us

A čistě mezi náma, Honza není žádný andělek. And just between us, Honza is no angel.

To jen abys věděla, čistě mezi náma. Just so you know and purely between us.

potíže (f pl): difficulties, trouble

General Motors v potížích, snižuje výrobu. General Motors in trouble, cuts production.

Děti mají potíže s imunitou. Children have problems with their immunity.

pomocť (pomůžu, pomůžеш...; pomohl; P; I: pomáhat) komu: to help someone

Jak mu mám pomocť, aby nebrečel? How can I help him so he stops sobbing?

Z pohledu psychologů počítačové hry pomáhají i škodí. From the perspective of psychologists, computer games both help and hurt.

podle mého názoru (podle tvého, vašeho, našeho... názoru): in my (your, our...) opinion

Podle tvého názoru to ale byla špatná změna. In your opinion it was rather a bad change.

Jaká vodka je podle vašeho názoru nejlepší? Which vodka is, in your opinion, the best?

podruhé: for the second time

Mareš podruhé otcem: bude to holčička? Mareš a father for the second time: will it be a girl?

Ve španělských volbách zvítězil podruhé Zapatero. Zapatero won elections in Spain for the second time.

III.

důležitý: important

Lněný olej je nejlepším zdrojem důležitých mastných kyselin pro vegetariány. Flax oil is the best source of important fatty acids for vegetarians.

Jaderná energie hraje v EU důležitou roli při snižování emisí. Nuclear energy in the EU plays an important role in the reduction of emissions.

souhlasit (souhlasím, souhlasíš...; I) s kým: to agree with someone

Plně souhlasím s autorem článku. I fully agree with the author of the article.

S tímto rozhodnutím určitě souhlasit nebudeme. We will certainly not agree with that decision.

žentý: married (of a man)

Markéta se bláznivě zamilovala do svého žentého kolegy. Markéta fell madly in love with her married co-worker.

Svět je plný žentých mužů. The world is full of married men.

cenit (cením, ceníš...; I) koho: to value, appreciate, or respect someone or something

Vítězství si ceníme, ale mohli jsme hrát lépe. We value the win, but we could have played better.

Cenil jsem si i jeho férovosti. I appreciated also his sense of fairness.

vážně: really, seriously

Je to vážně velký problém? Is this really a big problem?

Obezita – vážná nemoc, kterou nebereme vážně. Obesity is a serious illness that we don't take seriously.

navštívít (navštívím, navštívíš...; P; I: navštěvovat) koho: to visit someone

V průběhu své návštěvy navštívím několik podniků a setkám se s místními podnikateli. During my visit I will visit several companies and meet with local businesspeople.

Navštěvujou tě v noci ožralí sousedé? Do your drunk neighbors visit you at night?

zajímat (zajímám, zajímáš...; I) koho: to interest someone

Na burze mě zajímají dlouhodobé investice. Long-term investments in the stock market interest me.

Zloděje zajímaly peníze a mobil. Money and a cellphone interested a burglar.

nic mi do toho není (nic komu do toho není): it's none of my business

Nic o tom nevíš a nic ti do toho není. You know nothing about it and it's none of your business.

Občas lidé nechápou, že určité věci jsou mezi námi a nic jim do toho není. Sometimes people don't understand that certain things are meant for ourselves only and that it's none of their business.

obyčejný: ordinary, normal

Mám dnes obyčejnou sobotu. I'm having a normal Saturday.

Je spousta „obyčejných“ lidí, kteří změnilí svět víc, než si kdo uvědomuje. There are a lot of “normal” people who have changed the world more than anyone realizes.

bát se (bojím se, bojíš se...; bál se; I) čeho koho: to be afraid of something or someone

Báli jsme se policie, mohli nás i zabít. We were afraid of the police, they could have even killed us.

Nebojíme se jaderné energie. We aren't afraid of nuclear power.

tichý: quiet

Slepí se bojí tichých hybridních aut. The blind are afraid of quite hybrid cars.

Projíždíme tichými klikatými ulicemi. We're driving through quiet winding streets.

pracovitý: hard-working

Rath má podporu slušných pracovitých lidí. Rath has the support of decent, hard-working people.

Jaký je nejpracovitější sval v lidském těle? What is the most hard-working muscle in the human body?

blbý: stupid, idiotic

Bud' me chytrí, blbých je dost! Let's be clever, there are enough idiots!

Blbé nápady se rychle šíří. Stupid ideas spread quickly.

vděčen (vděčna, vděčni) komu: grateful to someone

Budu vám moc vděčen za radu. I will be very grateful to you for your advice.

Jsem vám doživotně vděčna. I'm grateful to you for life.

slušný: decent, honorable

Kanada je brankářem svobody a zemí slušných lidí. Canada is the keeper of liberty and a country of decent people.

Může alkoholik být slušný člověk? Can an alcoholic be a decent person?

spolehnout se (spolehnu se, spolehneš se...; spolehl se; P; I: spoléhat se) na co koho:

to rely or depend on something or someone

Firefox: prohlížeč, na který se můžete spolehnout. Firefox: a browser you can depend on.

Kdyby bylo třeba, spolehni se na mě, nenechám tě ohrožovat jinými. If there's need, count on me, I won't let you be threatened by others.

spokojen (spokojena, spokojeni) s čím kým: satisfied or content with something or someone

Britové nejsou spokojeni s digitální TV. The British aren't satisfied with digital TV.

Veřejnost je nejvíce spokojena s prací prezidenta. The public is most content with the work of the president.

koneckonců: in the end, all in all

A koneckonců umím rány nejenom přijímat, ale také rozdávat. And all in all I can not only take hits but dish them out as well.

Koneckonců od sebe nejsme až tak daleko. In the end we aren't that far apart.

rozum: reason, sense

Je to věc zdravého rozumu. It's a matter of common sense.

Nejsme jen myslící stroje bez emocí ani emoce bez rozumu. We aren't just thinking machines without emotion or emotion with reason.

IV.

stýkat se (stýkám se, stýkáš se...; I) s kým: to meet with or be in touch with someone

Stýkáme se, s kým chceme. We meet with whoever we want.

Umělci jsou nestálí, nebudu se s nimi vůbec stýkat. Artists are flighty, and I won't be getting together with them anymore.

chlap: (real) man, guy

Chlap nemusí být princ. A guy doesn't have to be a prince.

Parta chlapů přišla do hospody. A bunch of guys came to the pub.

jistě: certainly

Athény jsou jistě nejnámějším řeckým městským státem. Athens is certainly the most well-known Greek city-state.

Po vyučování budete mít jistě řadu zajímavých možností. After completing your studies you will most certainly have a number of interesting possibilities.

pochopit (pochopím, pochopíš...; P; I: chápat): to understand, comprehend

*Rychle jsme pochopili proč. Very quickly we understood why.
Asi jsem nepochopil, jak to funguje. I guess I didn't understand how it works.*

sklep: cellar, basement

Každý ví, že Češi mají ve sklepech zakopanou mrtvolu. Everyone knows that Czechs have a body buried in the cellar.

Studenti vařili pervitin v lesích a sklepech. Students were producing meth in forests and cellars.

skutečně: really, in reality

Je nejvyšší čas začít skutečně bojovat proti daňovým podvodům. It's high time we started to really fight against tax cheats.

Po letech bude skutečně ledový leden. After many years, there will be a really icy January.

navíc: extra, more

Ani centimetr navíc! Not a centimeter more!

Pár kilo navíc nevadí! A few pounds extra won't hurt!

přirozeně: naturally

Je člověk přirozeně monogamní nebo polygamní? Are people naturally monogamous or polygamous?

Měli bysme vypadat přirozeně, ale nádherně. We should look natural, but fabulous.

jen tak, abyste věděl: just so you know

Píšu to jen tak, abyste věděl. I'm writing just so you know.

To jen tak abyste věděl, že existují i jiné pohledy, které mají smysl. Just so you know that there are other points of view that make sense.

chvíle (f): moment

Jen chvíli ještě s vámi a pak běžím. Just a bit longer with you and then I have to run.

Počítáte daně na poslední chvíli? Do you calculate your taxes at the last minute?

třeba: for instance, maybe

Thajsko, safari v Africe, nebo třeba jižní Amerika... Thailand, a safari in Africa, or maybe South America...

Antarktida, Severní pól, nebo třeba Měsíc.. at' jste, kde jste, přejeme vám vše dobře v Novém roce. The Antarctic, the North Pole, or maybe the Moon... wherever you are, we wish you all the best in the New Year.

spousta: a number of, many

Láska má spoustu podob. Love has many forms.

Je tady spousta jiných skříní, který je třeba otevřít. There are a number of other closet doors here that need to be opened.

měnit (měním, měníš...; I; P: změnit): to change

Premiér mění vládu, prý výrazně. The prime minister is changing the government, in a reputedly dramatic way.

ODS vůbec nezměnila přístup. ODS hasn't changed its approach at all.

ovšem: of course

Vypadá hezky, je ovšem hloupý. He looks cute, he's of course stupid.

Ovšem že si lidé válku nepřejí. Of course people don't want war.

nutit (nutím, nutíš...; I; P: donutit) koho k čemu: to force someone to do something
Nutíš mě s tebou o něčem mluvit. You're forcing me to talk to you about something.
Donutili nás promíchávat pravdu se lží. They forced us to mix truth with lies.

pivař: beer-drinker
Jsme národ pivařů? Are we a nation of beer-drinkers?
Milovníci vína přežívají pivaře. Wine-lovers outlive beer-drinkers.

poctivý: honest
Jsou to lidé, kteří jsou od přírody velice poctiví. They are people who are by nature quite honest.
Poctivá práce se vyplatí. Honest work pays.

zavřít (zavřu, zavřeš...; zavřel; P; I: zavírat): to close
Oči zavřít jsem nemohla. I just couldn't close my eyes.
Dveře se zavírají. The doors are closing.

dělat pořádek: to put things in order
Nemůžeme dělat pořádek v ničem. We can't put anything in order.
Dřív než chcete dělat pořádek u jiných, udělejte si ho v sobě. Before you want to put other people's matters in order, take care of your own.

možný: possible
Je to jedna z možných cest. It's one of the possible ways.
Rodinné problémy jsou možnou příčinou jeho neštěstí v lásce. Family problems are a possible cause of his misfortune in love.

vybírat si (vybírám si, vybíráš si...; I; P: vybrat si): to choose, select
Jak si ženy vybírají muže? How do women choose their men?
Vybrali jsme si restauraci, která vypadala útulně, ale ne luxusně. We chose a restaurant that looked cozy but not luxurious.

takový: such a..., that kind of...
Takových věcí je v životě plno. Life is full of such things.
Česko se už stalo takovou nudnou zemí a to je dobře. The Czech Republic has already become such a boring country, and that's a good thing.

možnost (f): possibility
To je nejhorší možnost, jaká může být. That's the worst possibility there could be.
Možnosti jsou různé. The possibilities are various.

(psací) stroj: typewriter
Originál se vyplní buď na psacím stroji nebo rukou. The original should be filled out either on a typewriter or by hand.
Psací stroj vynalezl Angličan Henry Mill v roce 1714. The typewriter was invented by the Englishman Henry Mill in 1714.

spolu: together
Spolu proti rasismu! Together against racism!
Klape vám to spolu? Are you getting along together?

být pro: to be for or in favor of something

*Jsmo pro Evropskou ústavu. We are in favor of the European constitution.
V ČSSD budou pro radar. In the ČSSD they will be in favor of the radar.*

naopak: on the contrary, the opposite

Všechno je úplně naopak, než jsem si já osobně přála. Everything is the opposite of what I personally wanted for myself.

Řekl bych, že je to právě naopak. I would say that it's just the opposite.

V.

říkat něco jen tak: to say something just for fun

Dobrý video – fakt se mi líbí a to neříkám jen tak. Good video – I really like it and I'm not just saying that.

My to neříkáme jen tak, ale protože si to opravdu myslíme. We aren't saying it just for fun, but because we really think so.

upřímně: sincerely, honestly

Myslím to upřímně. I mean it sincerely.

Je vůbec schopen člověk být upřímný? Is a person at all capable of being sincere?

jasný: clear

Čerstvou rybu poznáte podle svěží barvy žaber a jasných očí. You can tell a fresh fish by the vivid color of its gills and its clear eyes.

Jedno je úplně jasné. One thing is completely clear.

mít dojem: to have the impression that...

Začínám mít dojem, že celý internet marketing je jen jedna velká nafouknutá bublina. I'm beginning to get the impression that all of internet marketing is just one giant inflated bubble.

Měli jsme dojem, že jsme mrtví a chodíme po světě, kam už nepatříme. We had the impression that we were dead and walking around a world where we no longer belonged.

urazit se (urazím se, urazíš se...; P; I: urážet se): to be offended or hurt

Ano, urazím se a už s ním nebudu mluvit. Yes, I'll be hurt and I won't talk to him anymore.

Skoro bych se urazila, kdyby se na mě tak kouzelně neusmál. I would have almost been offended if he hadn't smiled at me so charmingly.

mlčet (mlčím, mlčíš...; I): to be silent

Pár vět ti šeptám a ty mlčíš strachy. I whisper a few sentences to you and you go silent with fear.

Já radši nemlčím a nejdu s davem. I would rather not be silent and I don't just go with the crowd.

VI.

kvůli: because of, for

Často se s ním hádám kvůli naprostým zbytečnostem. I often argue with him because of completely petty things.

Angelina Jolie čelí kritice kvůli adopci dcerky. Angelina Jolie is facing criticism for adopting a daughter.

aspoň: at least

Žijem... díky aspoň za to! We're alive... thanks at least for that!

Rozhledna byla zavřená, ale aspoň jsme měli, kam schovat před deštěm a sednout si. The lookout tower was closed, but at least we had somewhere to take cover from the rain and sit down.

vliv na koho co: influence or effect on someone or something

*Brusinky americké mají blahodárný vliv na zdraví. Blueberries have a beneficial effect on health.
Největší hudební vliv na mě měl asi můj brácha. The biggest musical influence on me was probably my brother.*

koukat (koukám, koukáš...; I): to look, stare

*Nekoukám na žebříček, prostě hraju. I don't look at the rankings, I just play.
Před penaltou na brankáře nekoukám. Before a penalty kick I don't look at the goalie.*

zřejmě: evidently

*Pražská burza zřejmě zakončí rok růstem. The Prague stock market will evidently end the year with growth.
Čech ani Slovák zřejmě novým šéfem NATO nebude. Neither a Czech nor a Slovak will evidently be the new head of NATO.*

slíbit (slíbím, slíbíš...; P; I: slibovat) co komu: to promise something to someone

*Euro jsme slíbili zavést, otázka je jen kdy. We promised to introduce the Euro, the only question is when.
Slibuju, že už se neopiju! I promise that I won't get drunk anymore!*

najít si (najdu si, najdeš si...; našel si; P; I: nacházet si) co koho: to find something or someone

*Našel jsem si partnerku, ale už s dítětem. I found a partner, but she already has a kid.
Naučíme se cizí jazyk, najdeme si práci a budeme svobodně žít. We'll learn a foreign language, we'll find work, and we'll live freely.*

horší: worse

*Biopaliva jsou pro klima horší než nafta a benzín. Biofuels are worse for the climate than diesel and gas.
Horší to už nebude. It won't get worse.*

na rozdíl od čeho koho: in contrast to, unlike

*Na rozdíl od kritiků vím, co navrhuji. Unlike my critics, I know what I'm proposing.
V českém politickém systému není prezident (na rozdíl od USA) klíčovou figurou. In the Czech political system the president (in contrast to the USA) isn't a key figure.*

takhle: like this, like that

*Takhle to má vypadat! It should look just like that!
Takhle se mi to líbí. I like it like that.*

žít (žiju, žiješ...; I): to live

*Žijeme na Zemi. We live on Earth.
Jak dlouho jste všichni žili v Texasu? How long did you all live in Texas?*

upřímnost (f): sincerity, honesty

*Proč milenci touží po upřímnosti? Why do lovers yearn for sincerity?
Mám raději upřímnost, než sliby o spasení světa. I prefer honesty to promises about saving the world.*

podařit se (podaří se, podařilo se; P; I: dařit se) komu: to be successful, to manage to

*Podařilo se nám dosáhnout důležitého kompromisu. We managed to reach an important compromise.
Nepodařilo se navázat spojení se serverem. Connection with the server was unsuccessful.*

tobě je hej (komu je hej): you've got it good, you're sitting pretty

*Ty se máš, ty máš chlapa, tobě je hej. You're good, you've got a guy, you're sitting pretty.
Venku leje, ale nám je hej. It's pouring outside, but we've got it good.*

to snad ne: it's unbelievable, it can't be

*To snad ne? Bojím se, že ano. That can't be? I'm afraid it can.
To snad ne, to musí být nějaký vtíp. It can't be, it must be some kind of joke.*

posílat (posílám, posíláš...; I; P: poslat: pošlu, pošleš...): to send something

*Posíláme sms z internetu: jde hlavně o cenu. We send texts from the internet: it's all about price.
Fotky s podpisem pošlu všem! I'll send signed photos to everyone!*

zavolat (zavolám, zavoláš...; P; I: volat) komu: to call someone by phone

*Stařík si vzal viagru, a manželka na něj zavolala policii. An elderly man took Viagra, and his wife called the police on him.
Čekejte, až zavolám. Wait for me to call.*

v mých silách: in my power, under my control

*Dělal jsem, co bylo v mých silách. I did what I could.
Jestli to bude v mých silách, tak to zařídím. If it will be under my control, I'll take care of it.*

VII.

kdybys věděl: if only you knew

*Co bys dělal ještě dnes, kdybys věděl, že se zítra staneš bezdomovcem? What would you do today if you knew that tomorrow you would be homeless?
Kdybys věděl, jak mi pořád chybíš. If only you knew how much I still miss you.*

vadit (I) komu: to bother someone

*Proč klukům vadí, když holka kouří? Why are boys bothered when a girl smokes?
Moc mi vadily reakce některých diváků. I was really bothered by the reactions of a few members of the audience.*

tykat (tykám, tykáš...; I) komu: to use the "ty" form with someone

*My si tykáme, ne? We're on "ty" terms, aren't we?
Jsme vrstevníci a budeme si tykat. We're the same age and we'll be on "ty" terms.*

knižně: bookishly

Dává si pozor na to, aby mluvil knižně. He takes care to speak bookishly.

zlobit se (zlobím se, zlobíš se...; I; P: rozzlobit se) na koho: to be angry at someone

*Zlobit se můžu jen na sebe. I can only get angry at myself.
Jestli já se rozzlobím, budu zlý. If I get angry, I'll be nasty.*

je mi tu s vámi dobře (je komu dobře): I'm having a good time here with you

*Prostě je mi tu dobře a cítím se tu být opravdu doma. It's just that I like it here and I feel really at home.
Je ti tu dobře? Do you like it here?*

nemělo by to smysl: it wouldn't make sense

Druhé místo by nemělo smysl – musím riskovat. Second place wouldn't make any sense – I have to take a risk.

Nemělo by to smysl, kdybych tě přemohla a tys nebojovala vážně! It wouldn't make sense if I defeated you but you weren't really fighting!

VIII.

nejhorší: the worst

Dvanáct nejhorších vánočních písní. The twelve worst Christmas songs.

Etiopie čelí dosud nejhoršímu hladomoru v historii. Ethiopia is facing the worst famine ever in its history.

dohromady: altogether, together

Dohromady nebo každý zvlášť? Are you paying together or separately?

Jde škola a mobil dohromady? Do school and cellphones go together?

pár: a couple of, a few

Mám tady na prodej pár věcí. I have a couple of things here for sale.

Po pár dnech byla nutná hospitalizace. After a few days hospitalization was necessary.

nosit (nosím, nosíš...; I) co kam: to bring or carry something to somewhere

Minulost stále nosíme v sobě. We still carry around the past inside ourselves.

Je to stjené jako u vás, na stůl se nosí pivo a zpívá se. It's just like in your country, beer is brought to the table and there is singing.

ťuknout si (ťuknu si, ťukneš si...; ťukli/ťuknuli si; P): to clink glasses to

No aspoň ťuknout si s tebou manžel mohl. Well at least your husband could have clinked glasses with you.

Přinesl jsem láhev, ťukli jsme si. I brought the bottle and we clinked glasses.

peklo: hell

Zajímá tě, jak to asi vypadá v pekle? Does it interest how things probably look in hell?

Do pekla a zpět. To hell and back.

přímý: direct

Mají lidé zájem o přímé bankovníctví? Do people have an interest in direct banking?

Vláda odložila projednání přímé volby prezidenta. The government postponed discussion of the direct election of the president.

vykašlat se (vykašlu se, vykašleš se...; P) na co: to not care less about, to pack something in

Vykašlat se na to, co je, co bude, co bylo. Stop caring about what is, what will be, what was.

Vykašlu se na studia, budu se živit hudbou. I couldn't care less about school, I'll make a living with music.

zůstat (zůstanu, zůstaneš...; P; I: zůstávat): to remain, stay

Zůstali jsme doma. We stayed at home.

Zůstanu a najdu si tady práci. I'll stay here and find a job.

ostatní: others, the rest of (them, us, you...)

Jsem tolerantní ke slabostem ostatních. I am tolerant of others' weaknesses.

Slyšíš hlasy, které ostatní lidé neslyší? Do you hear voices that other people don't?

dovolit si (dovolím si, dovolíš si...; P; I: dovolovat si) co: to allow, permit oneself, or dare to have or do something

Občas si dovolíme udělat něco, o čem nevíme, jak to bude vypadat. Sometimes we let ourselves do something without knowing how it will look.

Dovolil jsem si dovolenou. I dared to take a vacation.

i když: even though, although

Už musím jít, i když je mi tu s tebou dobře. I have to go now even though it's nice here with you.

Boty mám ráda, ale nesbírám je, i když jich mám asi 80 párů. I love shoes, but I don't collect them, even though I have about 80 pairs.

chytrý: clever, smart

Jsi chytřejší, než páták? Are you smarter than a fifth-grader?

Člověk opravdu chytrý umí svou chytrou skrývat. A truly clever person knows how to hide it.

postarat se (postarám se, postaráš se...; P; I: starat se) o co koho: to take care of something or someone

Postaráme se o bezproblémový chod celé akce. We'll make sure that the whole event runs smoothly.

Starám se o rodiče. I take care of my parents.

vydělat si (vydělám si, vyděláš si...; P; I: vydělávat si): to earn (money, a living)

Obchod na burze je nejen skvělá zábava, ale i slušná možnost si vydělat. Stock-market trading is not merely great fun, but also a decent opportunity to earn some money.

Vydělávám si mnohem méně, než si zasloužím. I make a lot less than I deserve.

mít šanci: to have a chance

Absolventi škol by měli mít šanci na práci. Graduates of our schools ought to have a chance to get work.

Potřebuju tvoji lásku, potřebuju mít šanci. I need your love, I need to stand a chance.

hrdina: hero

Dnešní hrdinové? Pryč s nimi! Contemporary heroes? Down with them!

Američtí prezidentské kandidáti se stali komiksovými hrdiny. The American presidential candidates have become comics heroes.

všimnout si (všimnu si, všimneš si...; všiml si; P; I: všítat si) koho čeho: to notice someone or something

Všimli jste si krásy slova „lenoch“? Have you noticed the beauty of the word “slacker”?

Pokud si mě nebudeš všítat, nebudu si všítat já tebe. If you won't notice me, I won't notice you.

IX.

dojít (dojdu, dojdeš...; došel; P) pro co koho: to go get something or someone

Došli jsem pro pizzu, kterou jsme si dali k obědu. We went to get the pizza that we ate for lunch.

Dojdu pro další láhev. I'll run and get another bottle.

úplně: completely, absolutely

Připravili jsme se úplně na všechno. We've prepared ourselves absolutely for everything.

Současný pop není úplně beznadějný. Contemporary pop isn't completely hopeless.

přivést (přivedu, přivedeš...; přivedl; P) koho co: to bring someone or something

Můžeme být hrdí na to, že jsme přivedli zemi do NATO. We can be proud of the fact that we brought the country into NATO.

Co dostanu, když vám přivedu nového klienta? What will I get if I bring you a new client?

zastavit se (zastavím se, zastavíš se...; P; I: zastavovat se): to stop

Zastaví se babyboom, nebo se lidé v těžších dobách obklopují dětmi? Will the babyboom stop or do people in more difficult times surround themselves with children?

Zastavilo se globální oteplování? Has global warming stopped?

střízlivý: sober

Mohu zůstat střízlivý po celkem dlouhou dobu mezi flámy. I can remain sober for quite a long time between binges.

V našem hlavním městě je podle střízlivých odhadů 3500 lidí bez domova. In our capital city there are, according to sober estimates, about 3500 homeless.

zapomenout (zapomenu, zapomeněš...; zapomněl; P; I: zapomínat) na co: to forget about something

Zapomeň na své problémy! Forget your problems!

Zapomněla jsem na něco? Have I forgotten anything?